



Hmeljar

GLASILO KMETIJSKEGA KOMBINATA ŽALEC

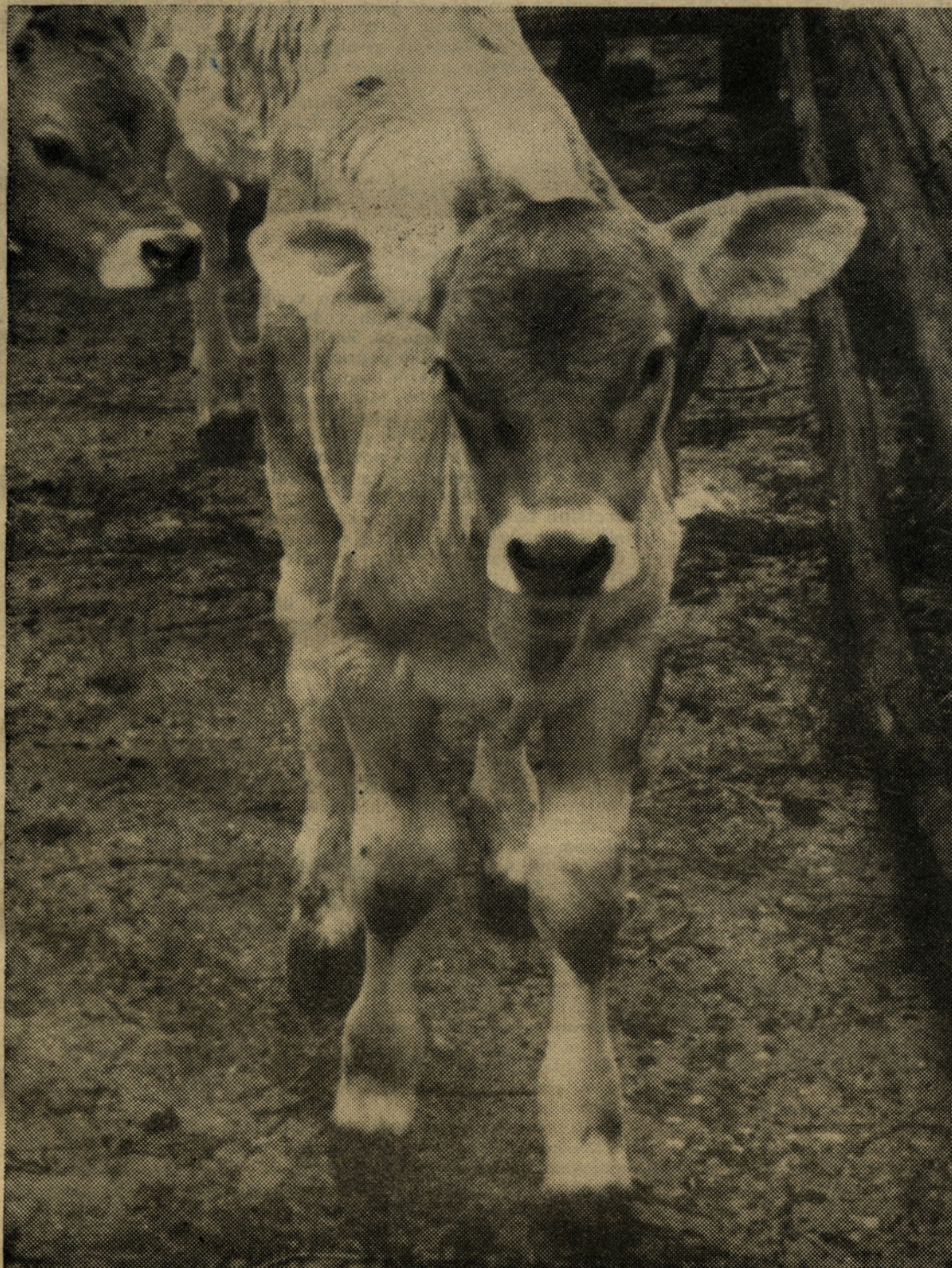
LETO XX

ŽALEC, SEPTEMBER 1966

ŠTEVILKA 9

»Hmeljar« izdaja Centralni delavski svet. Ureja uredniški odbor: predsednik: Karel Kač; člani: Plaskan Vlado, Jeriček Zlatko, Janič Vinko in Janše Jože. Urednica strokovne priloge dipl. ing. Kač Miljeva. Glavni in odgovorni urednik ing. Vybihal Vili. — Uredništvo je na upravi KK Žalec. List izhaja mesečno. Letna naročnina 12 N-dinarjev. Rokopišev ne vračamo. — Tisk in klišaji »Celjski tisk« Celje.

XVI. KONGRES EHB V PRAGI



Kongres EHB v Pragi se je vršil 11., 12., 13. in 14. 8. 1966. Na kongresu je bilo navzočih 190 delegatov in gostov iz 13 držav, ki pridelujejo hmelj. Na kongresu ni bilo zastopnikov Avstrije, Švice in Sovjetske zveze, so pa vse tri svojo odsotnost opravile.

Zasedanja kongresa so se vršila v Pragi. To je najmodernejši, po vojni zgrajen hotel z napravami v hotelu »International« v mi za simultivno prevajanje. Organizacija kongresa je bila dobra in širokopotezna. Prvi dan je udeležence kongresa sprejel župan mesta Prage, ob otvoritvi je kongres pozdravil zastopnik ministra za kmetijstvo in gozdarstvo, pri ogledu Žateca je udeležence sprejel župan mesta, ob zaključku kongresa pa je minister za kmetijstvo in gozdarstvo Češkoslovaške priredil svečan sprejem.

V EHB je vključenih osem držav, in sicer: Belgija, Zahodna Nemčija, Anglija, Francija, Jugoslavija, Španija, Poljska in Češkoslovaška. Na kongresu je bila sprejeta v članstvo Bolgarija, dočim predlog za sprejem Vzhodne Nemčije — o tem so med delegati ob prvih srečanjih razpravljali — ni bil podan. Poleg zastopnikov hmeljarjev Bolgarije, ki je bila, kot je že navedeno, sprejeta v EHB, so kongresu prisostvovali kot opazovalci še zastopniki hmeljarjev Vzhodne Nemčije, Madžarske, Romunije in Združenih držav Amerike.

Na seji predsedstva EHB je bila sprejeta v članstvo Bolgarija in sklenjeno, da se kongres prihodnje leto vrši v Španiji. Zavrnjen je bil predlog Zahodne Nemčije, da bi ta država imela v predsedstvu dva člana. Predlog so utemeljevali s tem, da bi moral biti predsednik ekonomske komisije, ki je iz Zahodne Nemčije, član predsedstva. Pravila organizacije namreč določajo, da ima lahko vsaka država — proizvajalka hmelja v predsedstvu samo en glas.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zdravi in vitalni telički na tekalšču v Založah

XVI. KONGRES EHB V PRAGI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Po poročilih posameznih članic so se hmeljske površine članic dvignile od 38.440 ha v letu 1965 na 38.497 ha v letu 1966. Hmeljske površine so se povečale v Belgiji za 50 ha, v Češkoslovaški za 150 ha, v Zahodni Nemčiji za 586 ha in v Franciji za 157 ha, zmanjšale pa v Angliji za 142 ha, v Jugoslaviji za 89 ha in v Poljski za 344 ha. V Bolgariji in Španiji se površine niso spremenile.

Članice so pridelale v 1965. letu 51.162 ton hmelja, letošnji pridelek pa ocenjujejo na 52.550 ton. Lanskoletni pridelek je ves prodan, prodajna cena pa ni povsod krila proizvodnih stroškov. To so poudarjali predvsem zastopniki Zahodne Nemčije. Ker je računati, da bodo proizvodni stroški hmelja še nadalje rasti, predvsem zaradi vedno dražje delovne sile, so bili vsi prisotni delegati mnenja, da je treba biti pri večletnih predprodajah hmelja zelo previden in to dejstvo upoštevati.

Površine hmeljišč v svetu — podatki so bil navedeni na kongresu — so se od leta 1960 do 1966 povečale od 60.076 ha na 71.500 ha, proizvodnja hmelja pa od 81.335 ton na 91.975 ton. Proizvodnja piva se je v tem obdobju povečala od 418 na 515 milijonov hektolitrov. V resoluciji, katero je sprejel kongres, je poudarjeno, da je treba kljub temu, da proizvodnja pi-

va raste, proizvodnjo hmelja s potrebami trga zelo zavestno vsklajevati.

Na zasedanju tehnične komisije je bila podana vrsta referatov o izboljšavah pri gradnji žičnic, mehanizaciji v hmeljarstvu, sušenju hmelja in ekstrakciji hmelja. Dela komisije se je prvič udeležil tudi zastopnik pivovarniškega inštituta Weihenstephan iz Zahodne Nemčije, kar so prisotni tople pozdravili in izrazili upanje, da pomeni njegova udeležba na kongresu korak k tesnejšemu sodelovanju med pivovarniško industrijo in proizvajalci hmelja. Značilna je njegova ugotovitev, da so poskusi, kako nadomestiti v pivovarništvu hmelj s kemičnimi nadomestki, pokazali negativne rezultate.

Ekstrakcija hmelja v svetu se širi. V Zahodni Nemčiji je v zadnjih petih letih zrastle šest tovarn, tri so pa v gradnji. Ekstrahirajo nežlahtne sorte hmelja, predvsem ameriški hmelj. Pivovarne uporabljajo hmeljski ekstrakt kombinirano z žlahtnim hmeljem. Na kongresu je bil dan poudarek proizvodnji žlahtnega hmelja, katerega obnova bi v bodoče ne smela biti zanemarjena.

Podani referati so bili delegatom na razpolago v pisni obliki. Tehnična komisija bo na prihodnjem kongresu obravnavala zaščito hmelja pred boleznimi in škodljivci.

Plaskan Vlado

Težave na stanovanjskem področju

Več kot pol leta je minilo, odkar se je formiral Hišni sklad — obrat za upravljanje in vzdrževanje stanovanjskega in poslovnega fonda, last kmetijskega kombinata Zalec. Obrat je v drugi fazi začel z vzdrževalnimi deli na tistih hišah, ki so popravila najbolj potrebne. Precej del pa je v teku. Seveda pa so se pri delu pojavile tudi prve slabosti. Neredno plačevanje stanarin in najemnin otežkoča normalno delo obrata, saj nekatere hiš letos še sploh niso nakazale stanarine, medtem ko je obrat plačal zanje vse tiste stroške, katere je po veljavnih predpisih dolžan. Do sedaj so ugotovljeni vsi dolžniki in v prihodnjih dneh bodo stanarine in najemnine morali plačati. Obrat bo pred izterjavo poslal vsem dolžnikom opomine. Temu delu pa bi se lahko ognili, če bi bilo plačevanje stanarin ažurno.

V praksi se pojavlja, da hišni sveti pogosto naslavljajo na obrat prošnje, naj bi predstavnik obrata sodeloval na sestanku hišnega sveta. Če upoštevamo, da upravlja obrat z osemsto stanovanji, je teh zahtevkov več, kot so fizične zmogljivosti

zaposlenih. Mišljenja pa smo, da je takšno sodelovanje tudi škodljivo.

Republiški zakon je dal samo upravljalcem v stanovanjskem gospodarstvu široka pooblastila, zato bi bilo bolje, če bi stanovalci in hišni sveti vabili k sodelovanju člane delavskega sveta in delegate skupščine stanovalcev, ki so jih izvolili na zborih stanovalcev. Na ta način se bodo stiki obrata s stanovalci samo poglobili. Naloga obrata je predvsem pomagati organom upravljanja pri urejanju tehničnih zadev v zvezi z vzdrževanjem stanovanj in stanovanjskih hiš. Le takšno sodelovanje bo koristno, ker se bo služba obrata lahko posvetila tehničnemu delu v zvezi z vzdrževanjem. Samoupravni mehanizem pa bo pridobil na kvaliteti in pridobil večje zaupanje stanovalcev samih. S tem pa ne želimo reči, da se stanovalci in hišni sveti v posameznih vprašanjih ne obračajo na obrat, kajti v mnogih primerih je sodelovanje obrata in organov upravljanja hiš v zvezi z vzdrževanjem hiš koristilo že v sedanjem kratkem času obstoja obrata.

Uranjek Mihael

Pristopimo k hitrejšemu urejanju zemljišč

Po letu 1960, ko smo pričeli z intenzivnim podružbljanjem zasebnih zemljišč, se je družbeni fond povečal takole:

Stanje leta 1961	povečanje	stanje leta 1965
1931 ha	2884 ha	4815 ha

Iz preglednice izhaja, da smo sicer v preteklih štirih letih povečali zemljišča za 149 % ali letno povprečno za 37 %, kar je nedvomno velik uspeh, vendar nas pa stanje na terenu opozarja, da so pridobljena zemljišča raztresena po vsej dolini. Široka akcija podružbljanja zemljišč, je imela za posledico, da smo odkupovali in jemali v zakup vsa ponujena zemljišča ne glede na ustreznost njihove lokacije.

Ceprav je grupiranje parcel v komplekse potekalo vzporedno z zaokroženostjo pridobljenih zemljišč. Zaradi požarovitve te trditve naj navedemo stanje zaokrožitve na naslednjih obratih:

Obrat	% zemljišč v kompleksih	% zemljišč zunaj kompleksov
Braslovče	84	16
Sempeter	91	9
Polzela	94	6
Vransko	82,5	7,5
Trnava	52	48
Petrovče	88	12
Vrboje	69	29

Poleg raztresenih zemljišč smo v preteklih letih tudi pridobili več parcel, ki nimajo urejenih vodnih razmer. Evidenca o mokrih krajih nam kaže, da imamo ca. 500 ha zemljišč potrebnih osušitve, še več površin pa je potrebno popraviti zaradi neustrezne rodovitnosti.

Ob takšni situaciji terja najdalje prizadevanje pri urejanju zemljišč kvalitetno spremembo. Medtem ko so doslej predvsem povečevali zemljišča, bo naša naloga v prihodnje, da le-ta usposobimo mehanizirano obdelavo, ki so ji osnova veliki kompleksi z urejenim vodnim režimom, izravnano površino in zgrajenimi utrjenimi potmi.

Ceprav je navedena naloga naša stalna skrb, vendar zahteva dosežena stopnja razvoja hmeljišč v lastni proizvodnji, da v prihodnje s hitrejšimi koraki pristopimo k reševanju zastavljenega vprašanja. Hmeljišča smo v preteklih letih v lastni proizvodnji močno razširili, pri čemer pa je zaostajal razvoj živinoreje kot preskrbovalec osnovne surovine — hlevskega gnoja.

Tam, kjer je razvito hmeljarstvo, ima živinoreja še poseben pomen. Ta se odraža v tem, da je poleg proizvodnje mesa in mleka, poudarek na proizvodnji gnoja, ki ga hmelj potrebuje vsako leto v velikih količinah. Zaradi tega je preozko gledanje tisto, ki pri ocenjevanju upravičenosti, upošteva le klasične kriterije rentabilnosti. Hlevski gnoj je nepogrešljiv sestavni del proizvodnega procesa in brez njega ni hmeljarstva, prav tako kot ni traktorja brez koles. Zaradi tega je živinoreja organsko povezana z razvojem hmeljarstva.

Nakupovanje hlevskega gnoja od drugih gospodarskih organizacij je le kratkotrajnega značaja. Zavedati se moramo, da v normalnih gospodarskih razmerah hlevski gnoj ne bo več tržni artikel.

Nekoliko upov nam dajejo najnovejši raziskave o zatavljenju in zelenem podoru, vendar je te ukrepe mogoče izvesti le na primerenih zemljiščih, na katerih je zasajen hmelj.

Ob upoštevanju, da potrebuje 1 ha hmeljišč optimalno vsako leto 200 q hlevskega gnoja, bi potrebovali za kritje potreb 3 goveje pitance, računajoč, da nam vsak da 60 do 70 q hlevskega gnoja. Ob tej predpostavki bi potrebovali že za sedanjost velikost hmeljišč v lastni proizvodnji 766 x 3 = 2300 stojišč. Perspektivni program razvoja hmeljarstva pa predvideva, da hmeljišča v lastni proizvodnji povečamo na 900 ha, kar pomeni, da bomo morali, če se hočemo glede oskrbovanja s hlevskim gnojem osamosvojiti, zagotoviti v perspektivi 4 do 5 let ca. 2.700 stojišč za pitance, s tem pa še nismo zagotovili potrebnih hlevskih gnoj za proste mjive. Urejeno najvisko gospodarstvo pa prav tako terja, da gnojimo vsako leto vsaj eno tretjino razpoložljivih njiv.

Ti in ostali problemi terjajo, da na sedanjosti stopnji razvoja podjetja kot celote pristopimo k intenzivnemu urejanju zemljišč. Le z zamenjavami in morebitnim dokupovanjem bomo ustvarili tam, kjer še nimamo obdelovalnih kompleksov ustrezna zemljišča, ki nam bodo omogočila racionalno pridelovanje krmne. Cenena in kvalitetna kрма, pridelana na urejenih površinah, pa je predpogoj za izgradnjo prepotrebnih živinorejskih središč.

Ing. Šelih Franc

PLAN DOVOZA HMELJA letnika 1966

PREVZEM V ŽALCU: za bivši okraj Celje

PO Šempeter	kooperacija
KZ Slov. Konjice	lastna proizvodnja
KZ Slov. Konjice	kooperacija
PO Motnik	
KK Sentjur pri Celju	lastna proizvodnja
KK Sentjur pri Celju	kooperacija
PO Tabor	kooperacija
PO Vransko	kooperacija
KZ Laško	
KZ Šmarje pri Jelšah	
PO Gomilsko — Trnava	kooperacija
PO Prebold	kooperacija
PO Vojnik	kooperacija
PO Celje	kooperacija
PO Velenje	kooperacija
KZ Velenje	lastna proizvodnja
PO Šoštanj	kooperacija
PO Smartno ob Paki	lastna proizvodnja
PO Smartno ob Paki	kooperacija
KZ Mozirje	lastna proizvodnja
KZ Mozirje	kooperacija
PO Braslovče	kooperacija
PO Petrovče	kooperacija
PO Griže	kooperacija
PO Polzela	kooperacija
PO Vrbje — Gotovlje	kooperacija
PO Vrbje	lastna proizvodnja
PO Vransko	lastna proizvodnja
PO Tabor	lastna proizvodnja
PO Celje — Lava	lastna proizvodnja
PO Šmarjeta pri Celju	lastna proizvodnja
PO Vojnik	lastna proizvodnja
PO Laškova vas	lastna proizvodnja
PO Braslovče	lastna proizvodnja
PO Petrovče	lastna proizvodnja
PO Šempeter	lastna proizvodnja

V primeru potreb bomo izvršili tudi prevzem na terenu in to pri naslednjih PO:

PO Tabor	lastna proizvodnja
PO Tabor	kooperacija
PO Vransko	lastna proizvodnja
PO Vransko — Motnik	kooperacija
PO Braslovče	lastna proizvodnja
PO Braslovče	kooperacija
PO Petrovče	lastna proizvodnja
PO Petrovče	kooperacija
KZ Šmarje pri Jelšah	
EE »Bohor« Kozje	
KZ Šmarje pri Jelšah	
EE Bistrica ob Sotli	

Za Dolenjsko je vrstni red naslednji:

Kmetijska šola »Grm« — delno
KZ Kostanjevica na Krki — delno
KZ »Zasavje« Sevnica — obrat Loka
KZ »Zasavje« Sevnica — obrat Krmelj
KZ Črnomelj
KZ Metlika
KZ »Zasavje« Sevnica — obrat Kompolje — delno
KZ Brežice — delno
KZ Kostanjevica — ostanek
KZ »Krka« Novo Mesto
KZ »Zasavje« Sevnica — obrat Kompolje — ostanek
KZ Brežice — ostanek
Kmetijska šola »Grm« Novo Mesto — ostanek

Za bivši okraj Maribor je vrstni red naslednji:

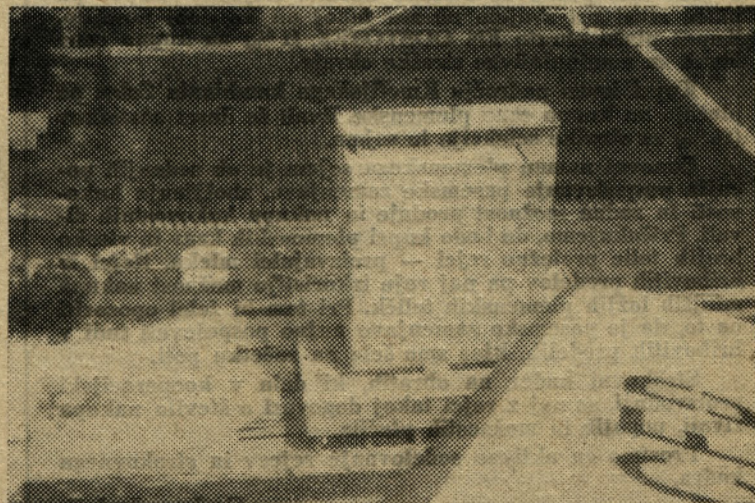
Agrokombinat Maribor — obrat RAČE
KK Ptuj — obrat Kidričevo
KK Ptuj — obrat Zavrč
KK Ptuj — obrat Turnišče
KK »Jeruzalem« Ormož
KZ Vuzenica — obrat Muta
KK Ptuj — obrat Sobetinci
»Semenarna« kmet. obrat Radlje — delno
KZ Slovenj Gradec — delno
KZ Prevalje — delno
KK Ptuj — obrat Pragersko
KK Ptuj — obrat Dornava
KK Ptuj — obrat Osojnik
Agrokombinat Maribor — obrat Radvanje
KG Rogoza Hoče
Sanatorij za TBC »Pohorski dvor«
KZ Rače
KZ Slovenska Bistrica
KZ Ruše
Agrokombinat Maribor — obrat SKŠ
KZ Vuzenica — obrat Vuzenica
KZ Prevalje — ostanek
KZ Dravograd
»Semenarna« kmet. obrat Radlje — ostanek
KZ Slovenj Gradec — ostanek
KZ Vuzenica — obrat Radlje

Objavili smo plan dovoza s katerim se strinja Hmeljarsko poslovno združenje za SRS in se ga bomo točno držali. Spreminjali ga bomo le v najnujnejših slučajih. Zato ponovno pozivamo vse hmeljarje, da se držijo določenega vrstnega reda dovoza. So namreč hmeljarji, ki vozijo hmelj po svoje in s tem povzročajo nered in prerekanje pri prevzemu.

Ne bomo ponovno pisali o ostalih nepravilnostih, ki se vsako leto ugotavljajo pri prevzemu; kot žveplanje med sušenjem in po njem, nestrokovno navlaževanje, slabo obran hmelj s precej listja in vejic, dovoz nepokritega hmelja v slabem vremenu itd. Za vse takšne nepravilnosti oziroma manipulacije bomo uvedli iste sankcije kot v minulem letu. Obravnavati pač moramo tako imenovano dvojno basanje, ker se vsako leto pojavlja v vse večjem številu. So tudi taki hmeljarji, ki vsipljejo na dno ali na vrh vreče hmelj slabše kvalitete, v sredino pa kvalitetnejši hmelj. Povedati moramo, da z lahkoto ugotovimo kdo to dela. Če se bo to še dogajalo, bomo takšne hmeljarje zopet poklicali na odgovornost in jim dvojno basane bale uvrstili v kvaliteto najslabšega hmelja v njej.

Sam postopek dovoza in prevzema bo tak kot v lanskem letu. Prav tako bo obstajala posebna komisija, ki bo v slučaju spora postopa kot prejšnja leta.

»HMEZAD«



Hmezad je oživel. Kmalu bodo začeli s prevzemom hmelja

Stanovanjske pogodbe

Hišni sklad je pripravil vse odločbe o stanarinah za področje občine Žalec. Prav tako so

sprejeli stanovalci odločbe na celjskem področju. Zaključeni so tudi pritožbeni postopki ozi-

roma popravki odločb v primerih, ko stanovalci niso soglašali z ocenitvami. V teku pa je sestava in podpis pogodbe o višini stanarine, o dolžnostih in pravicah stanovalcev na eni in Hišnega sklada na drugi strani.

8. SEPTEMRA V TRNAVI DRUGI PLEMENSKI SEJEM

ZA SEJEM BO ODBRANIH NAD OSEMDESET GLAV ČISTOPASEMSKIH RODOVNIŠKIH PLEMENSKIH KRAV IN TELIC SIVORJAVE PASME. OD TEGA BO NAD POLOVICO VISOKO BREJJIH PLEMENSKIH TELIC IN KRAV, OSTALO PA BODO MLAJŠE, LAŽJE TELIČKE. SEJEM BO OB VSAKEM VREMENU V ČETRTEK, OSMEGA SEPTEMBRA NA DVORIŠČU OBRATA TRNAVA. V PRIMERU SLABEGA VREMENA BO ŽIVINA V ZAPRTI HALLI, KI JE NA DVORIŠČU.

POTEK SEJMA

- Do osmih zjutraj zbiranje živali na sejmišču.
- Do 9.30 strokovna ocenitev živali po plemenski vrednosti.
- Od 9.30 do dvanajstih prodaja živali po načinu licitiranja.
- Nato dostava živali kupcem s kamionom na dom.

POGOJI PRODAJE IN NAKUPA

Vse živali bo po načinu licitiranja prodajala strokovna komisija po izkljenih cenah. Orientacijske cene so naslednje:

- za plemenske krave in visoko breje telice od 300.000 do 450.000 S-din po komadu,
 - za mlajše lažje teličke 650 do 850 S-din po kilogramu.
- Cena zavisi od kakovosti in brejosti živali.

Vse živali bodo tehtane takoj ob prihodu na sejem. Pri tehtanju bo odbit štiri odstotni kal.

Rejec — prodajalec živali prejme za prodano žival denar pri svojem obratu z odbitkom ENEGA ODSOTKA 1% za manipulativne stroške obrata. Rejec — kupec pa plača žival pri svojem obratu takoj ali ko dobi posojilo. Kupec plača obratu EN ODSOTOK (1%) na kupno ceno živali za manipulativne stroške obrata.

Kupci izven področja Kmetijskega kombinata Žalec pa plačajo na kupno ceno plemenske živali še deset odstotkov (10%) za stroške selekcije in sejma.

Osnovni namen plemenskega sejma je ob sedanjih pogojih pospeševanje pasemske zamenjave, zboljšanje kakovosti in redna možnost prodaje in nakupa kakovostnih živali. Pričakujemo, da bodo kupci plemenskih krav in visoko brejijih telic pretežno rejci — proizvajalci mleka. Rejci iz hribovitih predelov pa naj raje izkoristijo možnost nakupa mlajših lažjih plemenskih teličk. Pri tem bi želel opozoriti na to, da je pasemsko zamenjavo nujno pospeševati tudi v hribovitih predelih, kjer smo šele na začetku poti.

Strokovni kader na obratih, ki dela v kooperacijski proizvodnji, se naj z rejci takoj dogovori o številu nakupa živali, pogojih in možnostih plačila.

Prosimo za aktivno sodelovanje rejcev in strokovnega kadra.

Grabnar Ludvik

podpisovanja pogodb za razumevanje.

V pogodbah je opisano, koliko prostorov koristi posamezni stanovalac in kakšni so ti, višina stanarine za leto 1966 v N-din in stanarina, katero bodo stanovalci plačevali leta 1970. Višina stanarine za leto 1966 bo ista, kakor so jo stanovalci plačevali po odločbi za leto 1965. Obrat bo pogodbe dostavljal postopno v podpis do konca leta vsem stanovalcem. Prosimo stanovalce, da s čimprejšnjim podpisom pogodb omogočijo obratu normalno poslovanje.

Obrat ima popisni material o velikosti posameznih prostorov v stanovanjih. Istočasno s podpisom pogodb pa bomo grafično posneli vsa stanovanja, kar nam bo koristilo pri delu v prihodnjem letu. V primeru, da se stanovalci preseli, je dolžan predati ključ predsedniku hišnega sveta, da bo mogoče stanovanje zapisniško prevzeti in onemogočiti nasilne vselitve posameznikov.

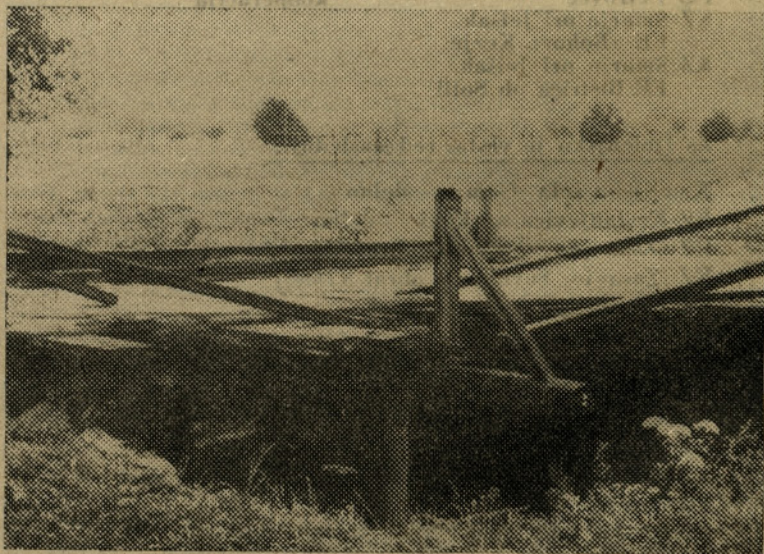
Da bi bilo poslovanje obrata normalno, je regulirano s pogodbo, da moramo stanarino plačevati mesečno za naprej, in sicer do petega v mesecu. Stanarina pa ne obsega stroškov za tekoče vzdrževanje stanovanja, ker po občinskem odloku za tekoče vzdrževanje stanovanj skrbijo stanovalci sami. Z ozirom na to, da še niso znani stroški vzdrževanja skupnih prostorov in naprav, se bodo leti določili v konkretnih primerih s posebno pogodbo. Investicijsko vzdrževalna dela pa se bodo izvrševala po programu investicijskega vzdrževanja, katerega je sprejel delavski svet obrata.

Uranjek Mihael



Tov. Gamberger — »Agrotehnik« — razlaga maloštevilnim interesentom sestav in delovanje češkega Zetorja

Po veljavnih predpisih mora obrat podpisati pogodbe s stanovalci do konca leta. Z ozirom na to, da je treba podpisati pogodbe z osem sto stanovalci, prosimo stanovalce ob priliki



Most čez Ložnico na cesti tretjega reda v Založah kliče po nujni rekonstrukciji

Obrat Trnava leži v sredini Savinjske doline na desnem bregu ob spodnjem toku potočkov Boljske in Trnavce. V ta obrat sta se 1. 1. 1964 združila takratna proizvodna okoliša Trnava in Gomilsko.

Po obsegu sodi obrat med najmanjše proizvodne obrate v kombinatu. V proizvodnji, v in-

NAŠI OBRATI

OBRAT TRNAVA



Obrat Trnava je iz lastnih hlevov v Gomilskem oddal te dni 17 lepo pitanih bikov in telic, kar je rezultat dobre reje skrbne rejke. Oddana živina je uvrščena v I a in del v I. razred

tenzivnost proizvodnje in rentabilnosti pa ni med zadnjimi. Zemljišče je raznoliko, vendar je proizvodnja v vsem tem ravninskem predelu razdrobljena. Talni pogoji, pa tudi gosta naseljenost vasi sta proizvajalce privedli k intenzivnemu in preudarnemu gospodarjenju. Kmetje so na vsem področju dobri in vzorni hmeljarji. Talne prilike so na večjem delu za hmeljarstvo ugodne in primerne, vendar gojijo hmelj tudi na tleh, ki ne ustrezajo najbolj tej proizvodnji. Zemljišča so pretežno v privatnih rokah in kmetije še niso specializirane. Hmelj, žita, okopavine in detelje se vrstijo druga za drugo v okviru manjših površin.

Celotna kmetijska dejavnost na področju obrata obsega:

- hmeljišč 120 ha,
- ostalih njiv 220 ha,

- travnikov 280 ha,
- pašnikov in gmajn 90 ha,
- sadovnjakov in vrtov 68 ha,
- hmeljišč 120 ha,

Številčno stanje živine pa je naslednje:

- krave in telice 363 kom.
- mlada živina 249 kom.
- pitanci, dani v kooperacijo 210 kom.
- konji 144 kom.
- prašiči 698 kom.

V obratu je 167 hmeljarjev. Površine hmeljskih nasadov so se v zadnjih letih zmanjšale zaradi ureditve arondacije sednjih obratov. V letu 1964 smo na obratu v kooperaciji pridelali 230 ton hmelja, v letošnjem letu pa ga pričakujemo 180 ton.

Realizirana proizvodnja hmelja je v zadnjih dveh letih takale:

	1964 količina	1965 količina	1964 %	1965 %
I. razred	88.193 kg	32.866 kg	38,28	17,59
II. razred	136.641 kg	132.943 kg	59,33	71,15
III. razred	4.752 kg	19.459 kg	2,07	10,41
IV. razred	745 kg	1.592 kg	0,32	0,85
Skupaj	230.331 kg	186.860 kg	100 %	100 %

Kooperanti dosegajo visoke hektarski pridelke. Povprečen pridelek v zadnjih letih je nad 21 centov na hektar. Pri pregledu starosti hmeljišč ugotavljamo, da je v večini primerov povprečna starost nasadov osem do devet let. V bodoče bomo moral misliti na organi-

zirano obnovo hmeljišč. Po proizvodnem programu sta Gomilsko polje in polje v Orli vasi predvidena za obnovo večjih kompleksov, katera naj bi obdelovali v kooperaciji.

Živinoreja dosega dokaj zadovoljive rezultate, tako v proizvodnji mesa kakor tudi v pro-

daji mleka. V zadnjih letih smo organizirali načrtno pisanje govejih pitancev do osemnajstih mesecev starosti. Organizirali smo tudi dve zbiralnici za mleko. Odkup živine je hitro narasel, tako da smo v preteklem letu oddali 182 mladih pitanih živali.

Plemenska živina pasemsko še ni urejena. Imamo le 34 odstotkov pasemsko čistih krav in telic. Predvidevamo, da bo s pasemsko ureditvijo in selekcijo v perspektivi manjša čreda lahko dajala večje proizvodne dosežke.

Počasno pisanje (18 do 24 mesecev), reja neproduktivnih živali, majhen in slab odkup dobrih plemenskih krav in telic in veliko število konj pa so še vedno neizkoriščene rezerve za tržno proizvodnjo. V prihodnje bo potrebno razen že navedenih ukrepov še specializirati posamezne rejce in vasi. Z nakupom manjših traktorjev in strojev za kooperante bi se lahko število konj zmanjšalo za polovico in povečalo število pitancev za sto glav.



Strela je udarila v hmeljnik kooperanta Leber Joža iz Orle vasi in mu uničila rastline na 64 hmeljevkah

tresena. Z organiziranjem lastnega pitališča s kapaciteto dve sto glav govejih pitancev bomo ta zemljišča arondirali v tri komplekse. V letošnjem letu smo začeli s pisanjem goveje živine. Živina je v starih privatnih hlevih in je oskrba zato dražja. Zaradi pomanjkanja hlevov in vseh potrebnih objektov ne moremo povečati števila glav,



Upravitelj obrata Trnava ing. Pugelj in vodja kooperacije tov. Herodež v razgovoru s kooperantom Basle Ivanom, ki je v voz s koši »zapregel« kar fiča

Lastna proizvodnja je bila v letošnjem letu organizirana na večjih površinah kot doslej. Zita smo pridelovali na 30 hektarih, krompir na 8 hektarih, silažno koruzo na 10 hektarih, detelje na 8 hektarih, travnikov izkoriščamo 20 hektarov. Vsa zemljišča in še ostale manjše parcele so še neurejena in raz-

zato je nujno, da pričnemo graditi lastne hleve.

Vključevanje novih površin v družbeno proizvodnjo in povečanje števila pitancev pa ne sme zmanjšati kooperacijske dejavnosti. Potrebno je le urediti hmeljarstvo in tudi ostalo poljedelstvo v večje proizvod- (Nadaljevanje na 6. strani)

Združeno podjetje - sodobna oblika integracije

Pojem združenega podjetja, katerega temeljni zakon o podjetjih (Ur. l. SFRJ, št. 17/65) uvaža, je povsem nov in zato predvsem teoretično še neobdelan, da o praktičnih primerih, ki so zaenkrat še redki, ne govorimo.

V kapitalističnih državah je pojem združenega podjetja podoben tako imenovanemu koncernu, dočim je pri nas pojem poslovnega združenja, ki pa je le ena od oblik združevanja oziroma pogodbenega sodelovanja v gospodarstvu. Poslovno združenje ima status gospodarske organizacije in je pravna oseba. Mirno lahko trdimo, da združeno podjetje ni ne koncern, niti poslovno združenje. Pri združenem podjetju gre za povsem novo obliko gospodarske organizacije, katero narekujejo v

pretežni meri le ekonomski razlogi. Z združenim podjetjem se pospešujejo integracijska gibanja, ki so doslej na svoji razvojni poti vedno naletela na težave predvsem v industriji, manj pa v kmetijstvu, kjer so ekonomski pogoji še dokaj nezadovoljivi.

V vseh panogah našega gospodarstva oblike integracije, kot so poslovno združenje, pogodbeno sodelovanje (poslovno tehnično) in spojitve ter pripojitve sčasoma za sodobno gospodarstvo ne bodo več zanimive, ker imajo manjše možnosti za izvajanje enotne poslovne politike. Pri spojitvi ali pripojitvi izgubijo prejšnja podjetja poslovno samostojnost, samoupravnost, dočim pri združenem podjetju ta ni izgubljena. Združeno podjetje je tista ob-

lika, ki zadosti vsem potrebam integracije, kooperacije in specializacije določene veje gospodarstva. Iz tega izhaja, da je najpomembnejša naloga združenega podjetja koncentracija med seboj povezanih gospodarskih dejavnosti in izvajanje enotne poslovne politike, vendar tako, da je vsem organizacijam v sestavi takega podjetja v poslovanju navzven zagotovljena čimvečja samostojnost. Združeno podjetje mora z raz-

ranem podjetju je upravljanje iz centra. Tako podjetje se v naši državi bistveno razlikuje od podobnega v kapitalizmu, saj se tam izraža delovanje preko enega organa upravljanja, dočim sloni pri nas upravljanje na večjem številu organov upravljanja (delavski svet, upravni odbor, direktor in drugi pomožni organi). Navedeni organi upravljanja sprejemajo odločitve, ki veljajo za vse organizacije v podjetju. Tak na-

(Nadaljevanje s 5. strani)

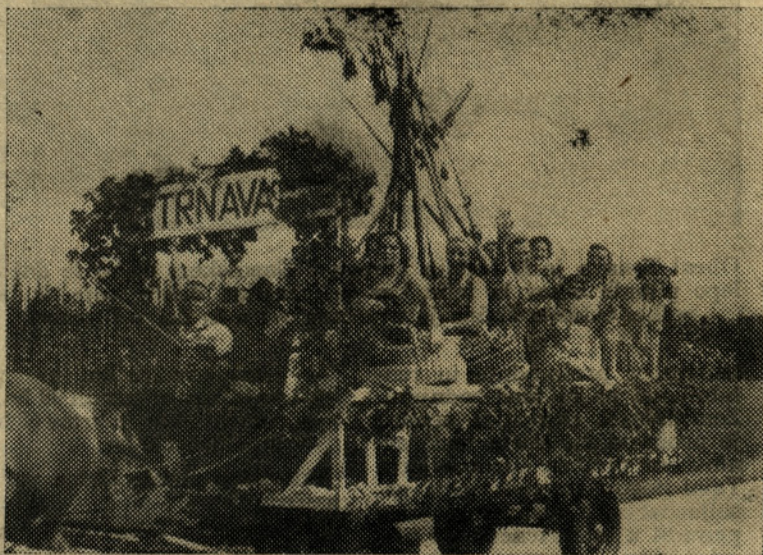
ne komplekse na zato najbolj primernih tleh. V ta namen predvidevamo v letošnjem in v prihodnjem letu obnovo 24 ha hmeljišč.

	1964	1965
Strojni park		
traktor Ferguson	65 KM 1	
kom.	1 kom.	
traktor Ferguson	35 KM 6	
kom.	6 kom.	
traktor Steyer	30 KM 1	
kom.	—	
traktor Steyer	18 KM 10	
kom.	4 kom.	

Z ureditvijo poljedelstva in hmeljarstva je nujno, da se

spremeni tudi struktura strojnega parka. Mali traktorji naj bi bili privatna last, z večjimi stroji pa bi naj obrat opravljal preostala dela. Večkrat razpravljamo o problemih težje mehanizacije, ki bi naj bila na obratu, še bolj pa o lažji, ki je primerna za kmeta. Često se pogovarjamo, da je sortiment kmetijskih strojev in orodja preskromen, nedosegljiv in da je povprečna kmetija le 5 hektarov, traktor res ne more biti izkoriščen in rentabilen. S sodelovanjem dveh ali treh kmetij pa bi bili manjši stroji umestni tako, da bi bila možna obnova in stroji ne bi bili zastareli.

ing. Pugetj Bogdan



Vesela skupina obiralk iz Trnave

liko od nezdruženega imeti v svojem sestavu več tovarn, kmetijskih posestev ali podobnih organizacij proizvodnega ali predelovalnega tipa, gostinskih objektov, blagovnic itd., seveda vse v večjem obsegu poslovanja, v katerem so vključene večje delovne skupnosti. Tudi naše podjetje se približuje opisani organizaciji združenega podjetja.

Združeno podjetje se torej lahko ustanovi v obliki kombinata, ki obsega več med seboj povezanih obratov proizvodnega ali predelovalnega značaja ene ali različnih proizvodnih panog, ki lahko pomenijo samo faze procesa, ali v katerih se stranski proizvodi ene panoge uporabljajo v proizvodnem procesu druge panoge.

Predno preidem na sestavne nega podjetja, moram omeniti še centralizirano in decentralizirano podjetje, o čemer sam zakon izrecno ne govori. Decentralizirano podjetje zakon obravnava takrat, ko izrecno govori o upravljanju v delih podjetja. Nasprotje decentraliziranemu podjetju je centralizirano podjetje. Pri centrali-

čin upravljanja pa ni povsem demokratičen in organizacije v sestavu podjetja niso dovolj samostojne. V decentraliziranem podjetju se organizacije, ki sestavljajo podjetje, same upravljajo po svojih izvoljenih organih. Pristojnosti med centralnimi in decentraliziranimi organi so razdeljene tako, da večino odločitev zadržijo zase centralni organi.

Najbolj dostopna oblika za naše razmere je združeno podjetje, ki nastane po volji delovne skupnosti podjetja oziroma pri spojitvi ali pripojitvi po volji vseh prizadetih delovnih skupnosti, ki se za to odločijo. Poznamo dva načina ustanovitve združenega podjetja:

- 1) ustanovitev s pogodbo o spojitvi ali pripojitvi podjetij
- 2) ustanovitev s pogodbo in s statutom.

Po prvem načinu ne gre za fuzijo, pri kateri podjetja, ki se spajajo v novo podjetje, prenehajo kot pravne osebe. Organizacije, ki se združijo v združeno podjetje, izgubijo status gospodarske organizacije, ostanejo pa pravne osebe. So torej subjekti civilnega prava.

(Nadaljevanje na 14. strani)



Na poju za Gomilskim obrat Trnava že pripravlja podstavke in drogeve za hmeljsko žičnico

Strokovni pogovori in nasveti

Samo še basanje - in za letos je skrbi s hmeljem konec

Za letos je hmeljska sezona na polju zaključena. Vse, kar bomo še letos delali, delamo za drugo leto. Preostane nam le še suh hmelj, katerega bomo pod streho brez strahu pred zunanji vplivi pobasali v vreče in na dan, določen za odkup, odpeljali v skladišče. Proizvajalec nima več skrbi kaj se bo s hmeljem naprej dogajalo.

Basanja pa se le ne bomo lotili brez skrbi. Prevzem hmelja se običajno zavleče v pozne jesenske dni, zato moramo poskrbeti za pravilno basanje in čuvanje hmelja v vrečah.

Suh hmelj basamo, ko primerno odvolgne. Odvolgnjenost lahko dosežemo na dva načina:

z naravnim odvolgnjenjem in z umetnim dodajanjem primerne količine vlage.

Naravno odvolgnjenje je najprimernejše in najbolj varno, lahko pa z njim tudi presežemo 11 odstotkov vlage, zlasti če je zračna vlaga visoka in če je hmelj na tanko nasut ali slabo posušen. Zato se nekateri hmeljarji neopravičeno pritožujejo pri prevzemu zaradi odbitka na teži. Zato priporočamo tistim hmeljarjem, ki po občutku ugotovijo visok odstotek vlage (vlagomerov nimamo), da take vreče postavijo v suh prostor in z vbodeno kovinsko palico večkrat preizkušajo, če se hmelj morda ni vnel. Vreče v katerih se je hmelj pokvaril, razparamo in hmelj ponovno posušimo.

V topli in suhi jeseni hmelj težko odvolgne. Če ga moramo basati zaradi prevzema ali zaradi potreb po prostorih, se hmelj pri premeščanju in stiskanju vreč drobi, kar kvari kakovost. Tak hmelj zato navlažimo s potrebno količino vode, ki pa je odvisna od zunanjih vplivov. Že majhen porast relativne zračne vlažnosti dvigne odstotek vlage v hmelju in bi bili enaki odmerki vode za enako količino hmelja v takih primerih preveliki. Vlažnost — odvolgnjenost hmelja se iz dne-

va v dan spreminja, spreminja pa ustrezno tudi količina vode. Edino merilo pri presoji, koliko vode bomo dodali, je hmeljarjev občutek. Bolje je vlažiti dvakrat z manjšimi kot enkrat s prevelikimi količinami vode.

Za vlaženje uporabljamo narhrtne škropilnice z razpršilci, ki vodo fino razpršijo. Večje kapljice vode takoj padajo na tla in hmelj »zmočijo«, drobne kapljice pa lebde v prostoru dalj časa in padajo na hmelj tako, da »mokrote« ne občutimo. Najbolje bi bilo v prostor pihati vlažen zrak toliko časa, da dosežemo 96 do 98 odstotno zračno vlažnost, česar pa z razpoložljivimi škropilni-

cam ne moremo doseči. Zato bodimo z dodatnim vlaženjem skrajno previdni!

Hmelj, skladiščen v visokih kupih, basamo postopoma. Vsak dan posnamemo zgornji sloj kupa in tistega, ki smo ga prejšnji dan razgrnili po podu. Z vlaženjem odvolgnejo samo zgornje plasti kupa.

Pri basanju različnih kvaliteta hmelja, ki smo jih ločili ob sušenju na različne kupe, ne smemo mešati kvalitetnega hmelja z nekvalitetnim tako, da bi dali na dno vreče hmelj slabše kakovosti, na vrh pa boljše kakovost z namenom, da bi vse skupaj prodali kot boljše kakovost. To se lahko za proizvajalca slabo konča. Pri praznjenju

v skladišču pred žveplanjem vreče namreč po dolgem razparajo in se različne kakovosti kaj hitro opazijo, ker so vreče oštevilčene, je tudi lastnika kaj lahko ugotoviti. Pri taki vreči obvelja za celo vrečo najslabša kvaliteta.

Tuji predmeti (opeka, kamene, železo in podobno) ne spadajo v vreče za hmelj. Z njimi se hmeljarji sicer okoriščajo, obenem pa osmešijo.

Napolnjene vreče, ki naj ne bodo težje od 60 kg, na vrhu čvrsto zavežemo, nakar jih vskladiščimo v suhem in temnem prostoru z nizko temperaturo, da do prevzema ohranimo kakovost.

DOM

Vrednost dobro delujočega ventilacijskega sistema

Zaradi visokih investicijskih stroškov pri gradnji novih pitališč je perutinar prisiljen čimbolj izkoristiti vsak kvadratni meter svojega hleva. Važen pogoj pri tem je gostota naseljenosti, ki je pa mogoča samo pri dobro delujočem ventilacijskem sistemu.

Ventilacija ima naslednje naloge:

1. Oskrba s kisikom. Količina le-tega je odvisna od števila živali na kvadratni meter in od starosti živali.

2. Odstranitev s plini nasičenega zraka in prahu iz hleva.

Amonijak in prah lahko povzročita motnje v dihalnih organih, ker dražita sluznico in na ta način odpirata pot močnejši infekciji.

3. Odvod morebitnih klic bolezni. Na gostoto teh vpliva naseljenost, število obolelih živali in izmenjava zraka — ventilacija.

4. Preprečevanje velikih temperaturnih sprememb. Prilaganje temperaturnim spremembam zahteva več telesne energije živali, posebno, kadar so spremembe močne in pogoste. Ta izguba energije gre v breme prirastka, odpornosti in zdravja živali.

5. Hlajenje živali v vročih dneh. Takrat ne-

prekinjeno ventiliranje s preto-kom zraka izboljša hlajenje.

6. Urejanje vlage zraka. 70 odstotna relativna vlaga zraka je za rast najbolj ugodna. Preveč suh zrak je lahko vzrok dihalnih in prebavnih motenj in slabe operjenosti živali. Nasprotno povzroča previsoka relativna zračna vlaga bronhitis, nahod in gliste.

Pri visoki vlagi se na stenah, stropu in opremi nabira kondenzna voda in posredno s tem povzroča škodo. Ravno tako nastajajo zaradi mokrote na stenah izgube na toploti. Zaradi močne vlage se stela pokvari mnogo prej in jo moramo večkrat menjati.

Kapaciteta ventilatorjev zavisi od žive teže živali. Zaradi tega mora biti odmerjena na največjo potrebo, tako da je zadovoljiva tudi ob najtežjih pogojih ko so živali dorasle in v vročih dneh poletja. Drugod v inozemstvu razlikujejo ventilacijo še po tem, da služi samo za:

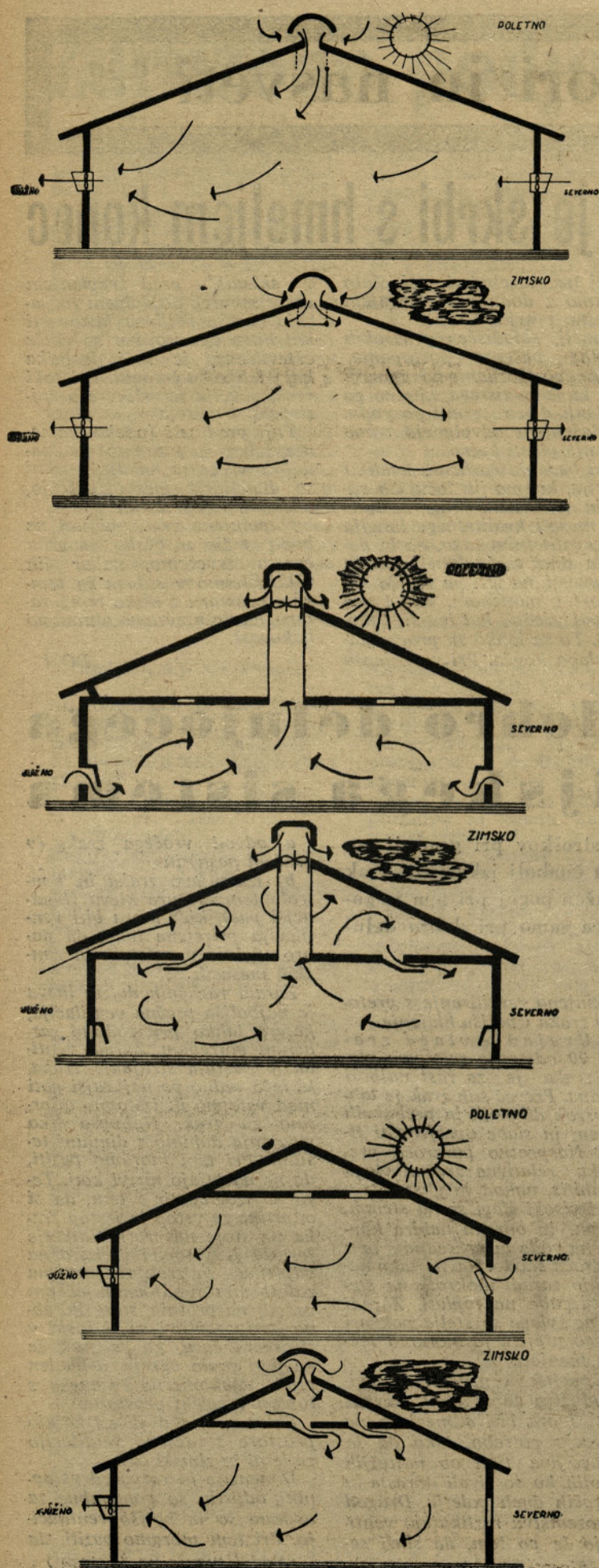
a) odvod vročega zraka (v vročem pasu) in

b) izmenjavo zraka in kontrolo temperature hleva (hladnejši pas), kjer mora biti ventilacija prirejena tako, da dobro deluje v poletnih in zimskih mesecih.

Zaradi različnih dolžin hleva je najboljše prečna ventilacija, katero lahko prilagodimo različnim potrebam. Zaradi ventilacije nastaja strujanje zraka, ki teče vedno po najkrajši poti med vstopno in izstopno odprtino za zrak. Najlepšo sliko strujanja dobimo z dimnim testom. Pri tem moramo paziti, da ne nastajajo mrtvi koti. Tega se izogibamo s tem, da si odprtine za vstop in izstop zraka ne stoje nasproti. Najbolje je, da je vstopna in izstopna odprtina za zrak razporejena z dotočnim in odtočnim jaškom vzdolž nasprotnih sten. Posebno priporočljivi so ti jaški v zimskem času, ko se zrak že na poti malo ogreje, a hladen zrak enakomerno pomeša s toplim v celem prostoru.

Skice a, b, c, d, in e f kažejo prostore z urejeno ventilacijo za letni in zimski čas.

Dimenzije in razpored vstopnih odprtin so pomembne za uspešnejšo in boljše ventilacijo. Pri tem moramo paziti, da (Nadaljevanje na 8. strani)



Vrednost dobro delujočega ventilacijskega sistema

(Nadaljevanje s 7. strani)

lahko vse te odprtine postopoma odpiramo in zapiramo in s tem ventilacijo prilagodimo različnim potrebam in letnim časom. Za ventilatorje kapacitete 4000 kubičnih metrov, kar zadostuje za 1000 brojlerjev, mora meriti vstopna odprtina 1,25 kvadratnega metra, lahko jo pa razporedi na več manjših odprtin ali eno vzdolžno rezo na jašku. Če so vstopne odprtine premajhne, nastane zaradi vleka ventilatorja pri vstopni odprtini premočno strujanje — prepih. Priporočljivo pri mehanični ventilaciji je, da so za primer izpada električnega toka pripravljene dodatne lopute za prirodno ventilacijo.

Da se izognemo nepotrebnemu odpiranju in zapiranju loput in regulaciji ventilacije, vgradimo v prostor termostati, ki preko releja vkloplja in izkloplja ventilatorje. V zimskem času moramo paziti, da je ogrevanje zadovoljivo, kajti ventilacija je lahko nezadostna (termostati ne vkloplja zaradi nizke temperature v prostoru).

Ventiliranje z mešalno komoro (Lohmannov sistem).

Drugi uspešen način ventilacije je vgraditev ventilacijske-

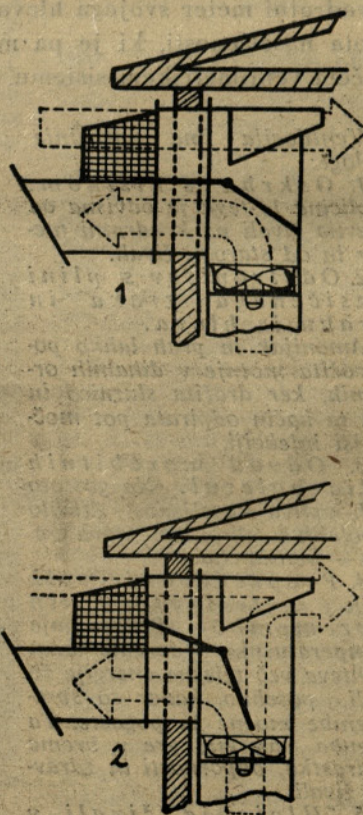
ga elementa, ki omogoča poljubno ventiliranje in dovod svežega zraka. Regulira se s pomočjo centralne lopute in termostata. Ta način je posebno ugoden v zimskem času, ko lahko v dovod svežega zraka primešamo ogretega notranjega. S tem je omogočena regulacija temperature svežega zraka. V poletnih mesecih se lahko loputa obrne tako, da dovaja samo sveži zrak. Delovanje je zasnovano na naslednjem:

a) Ventilator srka zrak iz prostora ter ga odstranja skozi spodnji kanal. S tem nastaja v prostoru podtlak.

b) Zaradi podtlaka v prostoru vstopa skozi zgornji kanal sveži zrak (ki se lahko v komori po potrebi premeša) in se z zato prirejenim vijakom ali šobo usmeri pod stropom do nasprotne stene. Na tej poti se ogreje in premeša in se tako ohlajen pri tleh vrača nazaj k ventilacijskemu elementu, ki ga odstranjuje iz prostora. (Glej sliko 1, 2 in 3)

Prvi kot drugi način ventilacije je dober. Zadnji je za vgraditev enostavnejši, je pa dražji.

Pristovšek Radko



Mešalne komore za zračenje po Lohmannovem sistemu

Požarna varnost pri obiranju in sušenju hmelja

Poletje, suho vreme in s kmetijskimi pridelki napolnjena skladišča, seniki in kozolci, povzročajo na kmetijskih objektih večjo nevarnost požara, kot je v zimskih in spomladanskih mesecih. Sicer pa je kmetijstvo vedno izpostavljeno veliki nevarnosti požarov. Kmetijske objekte ogrožajo slabe električne instalacije, neozemljeje stavbe pred udarom strele, neprevidni kadičci, otroci, ki se igrajo na dvoriščih in senikih brez nadzorstva, uporaba odprtega ognja in razni nepoklicani gostje, ki iz nemarnosti povzročijo požar. Pri tem pa ne smemo izključiti tudi namernih požigalcev.

Vse te možnosti za izbruh požara se ob obiranju hmelja še povečajo, saj pride na naše hmeljarske obrate okrog 10.000 obiralcev, na večje kar čez 1.200, v celo Savinjsko dolino pa nad 20.000 tujih ljudi. Ob tako povečanem številu delavcev, skoncentriranih na gospodarskih dvoriščih, in še zato, ker je med njimi veliko število mladoletnikov in slabo seznanjenih o nevarnosti pred požari, se možnosti za izbruh požara še povečujejo.

Cez poletje je nevarnost požarov v glavnem le v skladiščih sena, slame in drugih skladiščih, raznih delavnicah in slabo urejenih hlevih. V sezoni obiranja in sušenja hmelja pa se ta razširi na sušilnice in skladišča hmelja in zaradi povečanega prometa in večje obremenitve vodilnih in vseh stalnih delavcev tudi na vse ostale objekte.

V predpripravi za sezono obiranja hmelja sicer posvetimo del pozornosti varnosti pred požari, vendar še premalo, saj so pogoji za izbruh in hitro razširitev požara naravnost idealni. Ta nevarnost ne obstaja v kmetijstvu samo v družbenem sektorju, pač pa tudi v zasebnem in je v mnogih primerih tu celo večja, če upoštevamo, da je marsikje stanje električnih napeljav slabo in da so ukrepi za preprečevanje požarov slabi.

Po vaseh so na zaščitne ukrepe pravočasno opozarjali člani prostovoljnih gasilskih društev, v naši delovni organizaciji pa smo izvršili temeljite preglede in dali predloge za preventivne ukrepe.

Predno rečem besedo ali dve o požarnovarnostni preventivi, je potrebno, da na kratko opomnim na najpogostejše vzroke požarov:

a) strela in sonce ter veter kot prenašalec požara,

b) malomarnost pri uporabi odprtega ognja ali naklepni požig,

c) slaba električna napeljava, slabe kurilne naprave in plinske napeljave in podobno,

d) samovžigi (premog, mastne krpe, žagovina, surova krma in drugo).

To so najpogostejši povzročitelji požara tudi v kmetijstvu. Nastajanje vse večje družbene posesti, intenzifikacija proizvodnje v družbenem in zasebnem sektorju kmetijstva, uvajanje novih tehnoloških postopkov in vsestransko uvajanje mehanizacije v kmetijsko proizvodnjo povečuje nevarnost požarov. Tudi kemizacija kmetijstva (kalcijev cianamid, kalcijev nitrat, amonijevi sulfati in nitrati) prinaša s seboj nevarnosti za požar.

Navedeno narekuje, da moramo v kmetijstvu vedno bolj razvijati požarnovarnostno preventivo, predvsem v sezoni žetve in obiranja hmelja. Požarnovarnostna preventiva naj zajema v glavnem naslednje:

a) vsi stalni delavci na naših delovnih enotah, predvsem pa vodilni delavci in zasebni kmetovalci morajo v tem času posvetiti požarnovarnostni preventivi vso pozornost,

b) med obiranjem naj bo na velikih gospodarskih dvoriščih, kjer bivajo obiralci, čuvajska ali dežurna služba, ki bdi nad varnostjo pred požarom,

c) na vse objekte, predvsem pa sušilnice in skladišča hmelja, je nujno dati v vsako etažo po en aparat za kemično gašenje požara in sod z vodo ali peskom s pripadajočim orodjem,

d) usposobiti je treba vse vodovodne naprave in gasilske naprave za gašenje,

e) električarji naj temeljito pregledajo vse električne naprave in tokovodnike ter odstranijo vse pomanjkljivosti na njih,

f) posebno pozornost je treba posvetiti vsem kurilnim in dimnovodnim napravam (odpadki iz peči, dimniška vratca, iskrolovi in podobno),

g) pri vseh stabilnih in samohodnih strojih na motorni pogon je treba paziti, da ne bi iskre iz izpušnih cevi povzročile požara (po potrebi je treba namestiti iskrolovce),

h) z delavci — obiralci je nujno spregovoriti besedo ali dve o varnosti pred požarom,

i) vse vodilne delavce, čuvaje in druge delavce, ki stalno delajo na dvoriščih, usposobite za alarmno in obveščevalno službo v primeru požara!

V celoti pa je požarna varnost odvisna od vseh zaposlenih v delovni enoti in od upoštevavanja vseh varnostnih ukrepov. Vedno je dobrodošla kakršnakoli propaganda za požarno varnost, predvsem pa opo-

zorilni napisi v raznih vpadljivih barvah in z razumljivim tekstom. Skratka, na zaščito pred požarom ne smemo nikdar pozabiti!

(Nadaljevanje na 10. strani)

Zelo uporaben puhalnik za krmo

V zadnjem času radi ugotavljamo, da za zasebnega kmeta ni kmetijskega stroja. Res je tako. Preveč ročnega dela je še, zato tudi ni pravega učinka. Na kmetijah je zelo malo delovne sile. To je splošen pojav tudi pri naših sosedih čez mejo. Kakor drugod, bomo morali ta problem reševati tudi pri nas z mehanizacijo del na kmetijah zasebnih kmetovalcev. Ugotovitev, da industrija opreme nima kaj veliko posluha za izdelavo malih strojev, ki bi jih lahko kmet uporabljal, ni nova.

Razvojni sektor pri Kmetijskem kombinatu Žalec ima v svojem programu, kje in kako vključiti v proizvodnjo koristno opremo, mehanizacijo in napraviti adaptacije. V okviru tega poljedelsko — živinorejskega programa je ta sektor izdelal tehnično dokumentacijo za izdelavo PUHALNIKA ZA KRMO. Prototip puhalnika je bil razstavljen na priložnostni razstavi na »Dan hmeljarjev« 7. 8. 1966 v Braslovčah. Po naših ocenah in ocenah bodočih uporabnikov je stroj zelo uporaben, ker zanj ne rabimo večje pogonske moči, kot jo kmet že ima. To je elektromotor z močjo okrog 5 KM. Učinkovitost pri delu je velika. Z njim lahko transportiramo vse vrste krme, steljo, žagovino in podobne materiale.

Prototip je izdelala »Cevomontaža« Žalec — obrat Vransko. Izdelavo puhalnikov te vrste bo, vsaj po dosedanjih razgovorih sodeč, prevzela »Cevomontaža« Žalec.

Poleg puhalnika smo na razstavi v Braslovčah pokazali tudi tip kratkega stojšča v razmerju 1:1 z navezo. Navezo je izdelala Strojna postaja Žalec. Razstavljena je bila tudi naprava za dosuševanje sena z ventilatorjem.

Ing. Boris Skalin



Prototip puhalnika na razstavi v Braslovčah

PRED ZAČETKOM GLAVNE SEZONE ODKUPA SADJA IN OSTALIH POLJSKIH PRIDELKOV VAS ŽELIMO SEZNANITI Z NEKATERIMI NAJVAŽNEJSIMI PREDPISI IN NORMATIVI, KI SO V VELJAVI PRI ODKUPU OZIROMA PRODAJI TEH ARTIKLOV.

Ko date poljske pridelke v prodajo, mora imeti vsaka gajbica ali druga vrsta embalaže svojo deklaracijo z naslednjimi podatki:

1. ime in sedež proizvajalca oziroma dobavitelja,
 2. vrsto sadja, če je sadje zaprto,
 3. sorto za sadje ekstra kvalitete, za sadje prve in druge vrste pa samo, če je to določeno,
 4. kakovostno vrsto sadja,
 5. kaliber, če je obvezno sortiranje sadja po velikosti.
- Podatki iz tretje in četrte točke morajo biti navedeni tudi na sadju, ki ga prodajate na drobno.

Jabolka

Po kakovosti so jabolka v prometu kot jabolka ekstra kvalitete, jabolka prve vrste in jabolka druge vrste.

Jabolka ekstra kvalitete

Kot jabolka ekstra kvalitete smejo v promet samo jabolka visoko kakovostnih sort, in sicer: ananasova reneta, beli zimski kalvil, boskopski kosmač, rdeči delicious (beri: delišes), zlati delicious, jonathan, rdeči jonathan, kokosova oranžna reneta, rumeni bellefluer (beri: belfler), londonski peping, rumeni newton, zlata parmena, ribtonski peping, beli rožmarinček, starking delicious, ajdared, richared (beri: ríchered), grafenštanjec in beličnik.

Jabolka ekstra kvalitete morajo imeti izrazite sortne lastnosti in biti izenačena po barvi, obliki, zrelosti in velikosti, brez kakršnih koli hib in sortirana po velikosti. Premier plodu mora dosegati pri debelih sortah najmanj 65 mm, pri drugih sortah pa najmanj 60 mm.

V gajbici oziroma zaboji sme imeti do 10 % plodov za 5 mm manjši kaliber, kot je naveden v deklaraciji.

Jabolka prve vrste

Jabolka prve vrste morajo biti izenačena po barvi, obliki in velikosti in sortirana po velikosti. Premier plodu mora dosegati pri debelih sortah najmanj 60 mm, pri drugih sortah pa najmanj 55 mm.

Jabolka prve vrste smejo vsebovati do 2 % črvivih plodov, škrlup na posameznem plodu sme zajemati skupaj največ 1 cm², izpotegnjenost plodu pa ne sme presegati 2 cm.

V gajbici oziroma zaboji sme do 10 % plodov imeti za 10 mm manjši ali večji premer kot je navedeno v deklaraciji.

Za jabolka te kakovostne vrste mora biti v deklaraciji navedena tudi njihova sorta.

Jabolka druge vrste

Za jabolka druge vrste ni potrebno, da bi bila izenačena po obliki, barvi in velikosti, vendar pa mora premer plodu pri debelih sortah dosegati najmanj 55 mm, pri drugih sortah pa najmanj 40 mm.

Jabolka ekstra kvalitete zlagamo v srednje nizke gajbice, v velike odprte nizke gajbice, v zaprte nizke gajbice, v dvojne nizke gajbice, v male zaprte gajbice, v zaprte ameriške zaboje ali v zaprte kabinetne zaboje.

Jabolka druge vrste smemo dobavljati tudi v razsutem stanju (rinfuza). Prevožno sredstvo mora biti pregrajeno v pet pregraj, pod in stene morajo biti obložene s čistim papirjem, sloj jabolka pa ne sme biti debelejši od 1,2 m.

Hruške

Po kakovosti damo v promet hruške kot ekstra kvaliteto, hruške prve vrste in hruške druge vrste.

HRUSKE EKSTRA KVALITETE

Kot hruške ekstra kvalitete smejo v promet samo hruške visoko kakovostnih sort, in sicer: angulemka, boskovka, Abate fetel, Coscia (beri: košija), trevoška rana, Gifardova, rožnata viljamovka, Dilova maslenka, Hardijeva maslenka, krasanka, Ligelova maslenka, Marguerite Marillat, mehelka, olivierova, viljamovka in vienka.

Hruške ekstra kvalitete morajo imeti izrazite sortne lastnosti in biti izenačene po barvi, obliki, zrelosti in velikosti, brez kakršnih koli hib, brez izrastlin in rjastih madežev in sortirane po velikosti. Premier plodu mora dosegati pri debelih sortah najmanj 60 mm, pri drugih sortah pa najmanj 55 mm.

V posamezni gajbici oziroma zaboji sme imeti do 10 % plodov za 5 mm manjši ali večji kaliber, kot je naveden v deklaraciji.

HRUSKE PRVE VRSTE

Hruške prve vrste morajo biti izenačene po barvi in obliki in sortirane po velikosti. Premier plodu mora dosegati pri debelih sortah najmanj 55 mm, pri drugih sortah pa najmanj 50 mm.

Hruške prve vrste smejo vsebovati do 2 % črvivih plodov, izpotegnjenost plodov ne sme presegati 2 cm. Okvare na posameznih plodovih zaradi bolezni, škodljivcev, toče, slane, sredstev za varstvo rastlin in mehaničnih poškodb pa smejo zajemati skupaj največ 1 cm². V gajbici oziroma zaboji sme do 10 % plodov imeti za 10 mm večji ali manjši premer, kot je naveden v deklaraciji.

Za hruške te kakovostne vrste mora biti v deklaraciji navedena tudi njihova sorta.

HRUSKE DRUGE VRSTE

Za hruške druge vrste ni potrebno, da bi bile izenačene po obliki, barvi in velikosti, vendar pa mora premer plodu pri debelih sortah dosegati najmanj 45 mm, pri drugih sortah pa najmanj 35 mm, razen pri zelo zgodnjih sortah, pri katerih sme znašati manj kot 35 mm.

Hruške druge vrste smejo vsebovati do 4 % črvivih plodov, okvare na posameznih plodovih zaradi bolezni, škodljivcev, toče, slane, sredstev za varstvo rastlin in mehaničnih poškodb pa smejo zajemati skupaj največ 2,5 cm².

Hruške ekstra kvalitete in hruške prve vrste zlagamo v srednje odprte nizke gajbice, v velike odprte nizke gajbice, v zaprte nizke gajbice, v dvojne nizke gajbice, v male zaprte gajbice, v zaprte ameriške kabinetne zaboje ali v odprte nizke gajbice.

KROMPIR

Po kakovosti je krompir v prometu kot krompir prve in kot krompir druge vrste.

POŽARNA VARNOST

(Nadaljevanje z 9. strani)

Poleg varovanja imovine moramo pri uvajanju požarnovarnostne preventivne skrbi tudi za varnost življenj. Temu vprašanju smo do danes posvečali premalo pozornosti. Le redki so primeri, da so na naših sušilnicah hmelja odgovorni pomislili, kako rešiti zaposlene iz gornjih etaž, če izbruhne v priličju požar, saj vodi na sušilnico običajno le en vhod. Sicer pa o tem več prihodnjič.

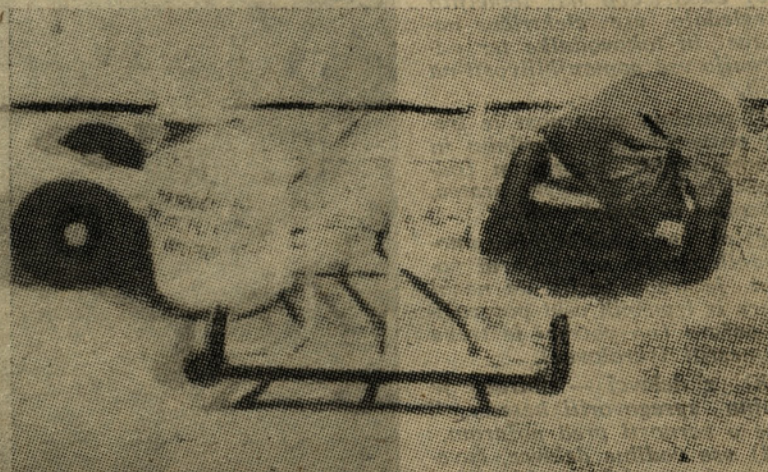
Pri obveščanju gasilcev ali postaje ljudske milice o požaru je nujno upoštevati naslednje:

a) oseba, ki obvešča gasilsko enoto ali postajo ljudske milice o požaru, mora biti mirna in zbrana ter razločno poročati vse o požaru,

b) sporočeni morajo biti naslednji podatki: ime in priimek osebe, ki prijavlja požar, kraj požara in kaj gori. Če je nastal požar v malo znanem kraju, je treba sporočiti še najbližji znani kraj ali točko,

c) ne pozabimo se oborožiti vsem, kar nam bo koristilo pri preprečevanju in gašenju požara, da preprečimo vse večjo škodo, ki jo povzročajo požari naši skupnosti!

Franc Ivančič



Kombiniran priročni voziček za prevoz mlečarskih vrčev in drugih bremen

krompirja

KROMPIR PRVE VRSTE

Krompir prve vrste mora biti fiziološko zrel, specifičnega okusa in užiten, izenačen po obliki, velikosti in barvi, z ne-poškodovano kožico, brez klic in nezgrbančen, posamezni gomolj ne sme tehtati manj kot 75 gramov.

V gajbici ali vreči sme biti do 1% prsti ali tujih primesi in skupaj do 2% zmečkanih, razpokanih, zasekanih in drugače poškodovanih gomoljev, vendar pa ne več kot 1% nagnitih gomoljev.

V posamezni gajbici ali vreči s krompirjem te kakovostne vrste sme biti največ 5% gomoljev druge sorte. Za krompir te kakovostne vrste mora biti v deklaraciji navedena tudi njegova sorta.

KROMPIR DRUGE VRSTE

Krompir druge vrste mora ustrezati istim pogojem, kot je navedeno za prvo vrsto, le da posamezni gomolji ne smejo tehtati manj kot 40 gramov.

V gajbici ali vreči sme biti do 2% prsti in tujih primesi in skupaj do 5% zmečkanih, razpokanih, zasekanih in drugače poškodovanih gomoljev, vendar pa ne več kot 1% nagnitih gomoljev.

V gajbici ali vreči s krompirjem te kakovostne vrste sme biti največ 10% gomoljev drugih sort.

Krompir, pri katerem tehtajo posamezni gomolji manj kot 40 gramov, sme v promet samo kot »droben krompir« (svinjski).

V gajbici ali vreči z drobnim krompirjem ne sme biti več kot 4% prsti in tujih primesi in skupaj ne več kot 10% zmečkanih, razpokanih, zasekanih in drugače poškodovanih gomoljev, vendar pa ne več kot 2% nagnitih gomoljev.

Krompir pakiramo v velike odprte nizke gajbice, v gajbice za jabolka ali v jutaste vreče. Odpremljati pa ga smemo tudi v razsutem stanju (rinfuza), pri tem moramo prevozno sredstvo pregraditi ali pa njegov pod in stene obložiti s slamo ali drugim primernim materialom.

Prosimo, da upoštevate navedena navodila.

Odkupne cene jabolk in hrušk bodo znane v prvih dneh septembra.

Stane Pravdič

PROBLEMI ALŽIRSKEGA KMETIJSTVA

Na podlagi dogovora o znanstveno tehničnem sodelovanju med obema državama dela precej naših kmetijskih strokovnjakov v kmetijskih organizacijah in službah v Alžiru. To sodelovanje teče že četrto leto in ima vse pogoje za nadaljnji razvoj.

Alžirski kmetje, ki predstavljajo nad 80 odstotkov celotnega prebivalstva, so bili osnovno jedro alžirskega osvobodilnega boja in revolucije. Zaradi tega je bilo med narodnoosvobodilnim bojem in po doseženi neodvisnosti agrarno vprašanje v središču njihove politike.

V zadnjih desetletjih minulega stoletja — kot še v tem — je bil preganjan največji del kmetov iz rodni ravlin ob morju in rekah v hribe in planine in na visoke planote, kjer so zelo ugodni pogoji za obdelavo. V boju z orožjem so najbolj trpeli kmetje, enako v vojnih operacijah, v izgnanstvu in v internaciji. Okrog tri milijone ljudi z vasi je zapustilo svoje domove in zemljo, šlo čez mejo ali pa se je bilo primorano naseliti okrog velikih mest.

Ti kmetje, ki so se skupno z borci vojskovali za osvoboditev dežele, so po osvoboditvi prevzemali zapuščene farme kolonov in organizirali skupno proizvodnjo z delavskim upravljanjem. Ob sprejemu Marčnega dekreta v letu 1963 je bil kot politika alžirske vlade za nadaljnji razvoj kmetijstva pravno urejen sistem samoupravljanja na teh farmah.

Danes je vso napredno alžirsko kmetijstvo v rokah kmetijskih delavcev, ki po svojih organih usmerjajo proizvodnjo in skupno s sezonskimi delavci in člani njihovih družin, saj jih je skupaj nad milijon, živijo in delajo na posestvih bivših kolonov. Ti so osnovno jedro alžirskega kmetijstva. Osnovni problem je v tem, ker primanjkuje tehničnih kadrov, agronomov, ekonomistov, mehanikov in tudi knjigovodij. Enako kot v praksi vsake druge revolucije, tudi oni rekrutirajo iz vrst poljedelcev mlade ljudi, ki se po opravljenih tečajih spoprimejo z vsakodnevnimi problemi na farmah. Od uspešnega reševanja teh problemov, od hitrega kvalificiranja ljudi za moderno proizvodnjo je odvisen v veliki meri nadaljnji napredek alžirskega kmetijstva.

Struktura kmetijske proizvodnje, kakršna je bila po revoluciji, ni ustrezala ekonomiki svobodnega Alžira. Vinogradi, ki obsegajo okrog 350.000 ha najboljše zemlje kolonov in proizvedejo 98 odstotkov grozdja za vino, so bili sestavni del ekonomike kolonial-

nega gospodarstva in vsklajeni s potrebami francoskega gospodarstva. Po neodvisnosti je bila omejena in otežkočena prodaja vina, zaradi tega je nujna rekonstrukcija vinogradništva. Manj pereč je problem starih vinogradov, ker jih lahko preusmerijo v sadjarstvo ali v proizvodnjo namiznih vrst grozdja. Ostanejo še velike površine mladih plantaž, ki jih bo potrebno izkoristiti še deset in tudi dvajset let. Razvoj bo šel verjetno v predelavo grozdja v brezalkoholne pijače in v sušenje grozdja. Na ta način se bo zmanjšala proizvodnja vina in olajšal njegov plasma v inozemstvo, saj je domača poraba vina minimalna. S predelavo vina v sokove in druge proizvode, bi se izkoriščal sladkor in s tem zmanjšal uvoz le-tega. V proizvodnji sladkorne pese so storjeni že prvi koraki.

Sirjenje industrijskih rastlin na račun žita je nov problem v strukturi alžirskega kmetijstva. Poleg sladkorne pese imajo sončnice, tobak, riž, bombaž in še nekatere industrijske rastline veliko perspektivo tako zaradi zmanjšanja uvoza kot zaradi zaposlovanja delovne sile in razvoja predelovalne industrije. Sedaj skušajo rešiti te probleme in proučujejo, kako hitreje in odločneje preiti na razvoj industrijskih kultur, za katere so izredni naravni pogoji. Možno je izboljšati splošno zaposlenost in razvoj celotnega gospodarstva dežele.

Vrtnarstvo je bilo zelo razvito, a je zaradi težav pri prodaji zelo nazadovalo. S povečanjem namakalnih površin pa so spet dane velike možnosti za pridelovanje vrtnin. Alžir ima vse pogoje, da v prihodnje organizira za evropske dežele proizvodnjo vrtnin za zimo in zgodnjo pomlad. Velike investicije za rastlinjake in drago proizvodnjo bi zamenjala dobava s polj, kar je veliko ceneje. Potrošnika bo sorazmerno drag transport še vseeno manj bremenil kot druga proizvodnja v steklenih vrtovih.

Po končani revoluciji je moral Alžir uvažati mleko, sir in maslo — kljub temu, da ima zadovoljivo perspektivo za razvoj živinoreje. Celo zimo je dovolj zelene mase za krave, na pomlad pa morajo pripraviti silažo za poletno obdobje. Tako bi lahko redili več milijonov glav goveje živine. Hitrejše povečanje števila velike živine bo rešilo številne probleme alžirske plačilne bilance, obenem pa se bo povečala zaposlenost alžirskih poljedelcev. Sedanja kmetijska proizvodnja je bolj rastlinskega značaja, živinorejo pa bolj umetno vzdržujejo. Zaradi bolj harmonične pro-

izvodnje v kmetijstvu na sploh je pričakovati povečanje živinoreje.

Reja drobnice — ovčarstvo in reja koz — je v Alžiru precej razvita, toda ne v naprednih, severnih kmetijskih področjih, pač pa na visokih planotah v predsa-harskih oblasteh. Cenijo, da imajo skupaj šest do deset milijonov ovc in koz, točnega števila pa ne vedo, ker se črede neprestano gibljejo; je pa število odvisno tudi od vlage med letom. Če bi rešili vprašanje vode v sušnih letih, katera si sledi vsakih pet ali šest let, bi lahko ogromni pašniki v predsa-harskem rajonu preživeli dva do trikrat več ovc. Z izgradnjo cistern za zbiranje vode s kopanjem vodnjakov na ključnih točkah bi bilo to vprašanje počasi rešeno, dani pa bi bili pogoji za stacionirano živinorejo.

Razvoj ovčarstva bo v teh predelih pripeljal verjetno do postopnih vrnitev dela prebivalstva s prenaseljenega severa na jug. Z gradnjo večjih centrov, klanic, tekstilne industrije, industrije za predelavo kože in drugih bi se naj začel proces naselitve teh prostranstev. To bo skupno z razvojem industrije nafte doprineslo k formiranju gospodarskih centrov in naselij na alžirskem jugu, ker naravna bogastva vse to omogočajo.

Poleg vseh teh problemov in potencialnih možnosti moramo načeti tudi vprašanje sadjarstva, predvsem gojenje oljk, fig, pomaranč, v nekaterih predelih jablan in hrušk, na jugu pa urme. Ob reševanju problemov erozije lahko sadjarstvo odlično odigra svojo vlogo. Pravijo, da zgubi Alžir zaradi erozije letno okrog 45.000 ha plodne zemlje. Močno deževje odnaša v morje rodovitno zemljo. Zaradi tega je preprečevanje erozije v tej deželi velikega pomena. Reja koz je pogozdovanju rak rana, a omejitev rej je le-teh je otežkočena zaradi več razlogov. Zaradi tega predvidevajo, da bodo investicije v sadjarstvu, posebno v nasade oljke, omogočile postopno zaviranje odnašanja orne zemlje.

Navedenih je le nekaj težav v razvoju alžirskega kmetijstva. Zamenjava izkušenj našega in alžirskega samoupravljanja v kmetijstvu predstavlja dobro osnovo za dolgo sodelovanje.

Dr. EB - Prevod VR

DAN HMELJARJEV V BRASLOVČAH USPEL

Izredno lepo sobotno popoldne in sončna nedelja (6. in 7. 8.) sta bila kot naročena. Med 7.000 gosti tudi sekretar CK ZK Slovenije tovariš Miha Marinko. Organizacija te velike manifestacije sayinjskih in slovenskih hmeljarjev odlična.



Priznanja hmeljarjem v letu 1966

Poslovno združenje za hmeljarstvo, sadjarstvo in živinorejo »Styria« je podelilo priznanja za dosežene dolgoletne uspehe v hmeljarstvu. Priznanja so prejeli:

KOŽUH MARIJA, ARCLIN;
VERDEL JAKOB, LOKE; ZOLNIR HENRIK, ORLA VAS;
KOKOVNIK FRANC, KAPLJA VAS; LESNIK STEFAN, LOZNICA; ČETINA JOŽE, SP. GRUŠOVLJE; OMLADIČ JOŽE, POLJCE; TURNSEK PONGRAC, BREG; TURNSEK JOŽE, PODVRH; Kladnik ROBERT, ČEPLJE; RAZBORSEK KAREL, DOBRIŠA VAS; STOŽIR ANTON, TRNOVLJE; MENCINGER IVANKA, ŠEMPETER; PRIVOSNIK ANTON, ŽALEC; FAJFAR AVGUST, ARJA VAS; KOVAČIČ MARIJA, ŠKOFJA VAS; SERAŽIN FRANC, ARJA VAS; KUNST JERNEJ, GRAJSKA VAS; MAJČEN JAKOB, KK PTUJ; CVETKO FRANC, KK PTUJ; SINKOVEC ANTON, KZ SEVNICA; PODGORSEK AVGUST, KZ ŠOSTANJ; VERSEC MILOŠ, KZ LAŠKO; STRMSNIK MAKŠ, KZ VUZENICA; ŠERJAN AVGUST, AK MARIBOR; EKART MARICA, RADLJE OB DRAVI.

Hmeljarski starešina tov. Fonda Tone je razdelil častna priznanja šestindvajsetim hmeljarjem iz Slovenije. V imenu hmeljarjev pa se je zahvalil star in ugleden hmeljar Pongrac Turnšek s Polzele



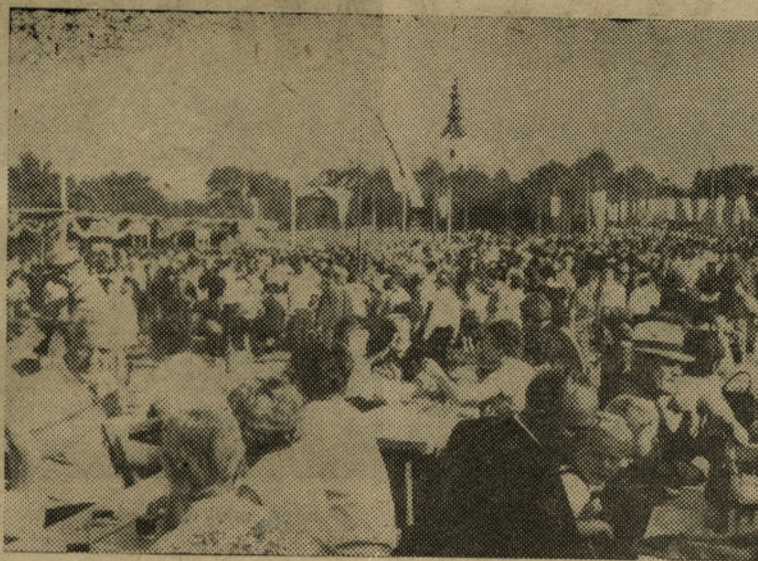
Publika je z velikim zanimanjem in mnogimi komentarji ocenjevala kandidatke za naslov »hmeljarske princeze«. Drugo plasirana Leban Silva iz Prebolda prihaja na oder



Za naslov »hmeljarske princeze« se je potegovalo osemnajst deklet: Magda Šribar, Silva Leban, Berta Golavšek, Elza Uranič, Anica Prislan, Vera Pospseh, Nada Rebernik, Štefka Železnik, Anka Strnad, Mojca-Anica Marovt, Polonca Bošnjak, Iva Lončar, Marjanca Šlander, Marija Vasle, Zofka Satler, Božka Uršič, Krisina Antloga in Jožica Cokan. Da so naša dekleta lepa, vemo in na to smo ponosni. Odločilo je število glasov. Zmagala je samo ena — Vera Pospseh iz Kasaz.



Hmeljarski starešina tov. Fon-da Tone govori zbrani množici v Braslovčah



Pogled na del množice na veselilnem prostoru
Pravijo, da še v tem delu doline nikoli ni bilo zbranih toliko ljudi



Med »štangarjic« je bil najhitrejši in najboljši Edo Uratnik. Drugo in tretje mesto pa sta si delila Ivan Satler iz Andraža in Vlado Turnšek iz Braslovč



Hmeljarski starešina in hmeljarska princesa nazdravljata množici v Braslovčah z okusnim laškim pivom



Zmagovita skupina kooperantov iz Gornjih Gorč, ki je prikazala stavljenje hmeljev in prijetno vzdušje ob njem
Ubrano so tudi zapeli vesele domače pesmi



Tekmovanje obiralk. Par, ki je nabral najlepše, največ in najhitrejše, sta bili Danica Hojski in Urša Dragič z obrata Vrbje, Katica Svetanič in Alojzija Dovečar iz Braslovč ter Trezi-ka Pasko in Evica Pavlinec iz Vranskega pa so si priborile drugo oziroma tretjo nagrado

Nošnja hmeljarjev

Razveseljiva je ugotovitev, da se je po tolikih letih hmeljarjenja pričela porajati prav po za-

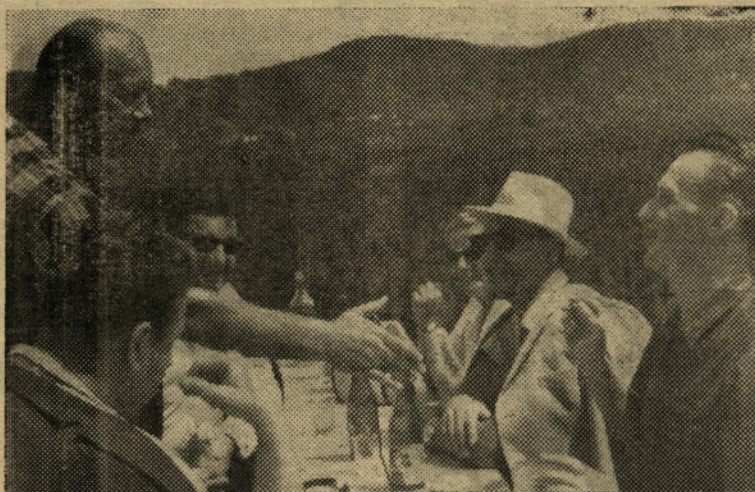
misli hmeljarjev samih v Savinjski dolini in tudi drugod hmeljarska nošnja. Pri ženski nošnji so do sedaj prevladovala lična krila in obleke svetlih pastelnih barv (tudi iz domačega platna) z viticami hmelja z velikimi zelenimi listi, kobulami in svetlozelena ruta okrog vratu. Moški nosijo zelene hlače v raznih odtenkih in tudi črne, vezene s hmeljarskimi ornamentami, belo srajco in zelen ali črn telovnik, okrašen z ornamentami hmelja. Ob sončnih dneh jim krase glave lični slamniki s kiticco hmelja ali s trakom, ob slovesnostih pa nosijo črn žametni klobuk, ki se jim kar lepo poda.

Z rojstvom nošnje je v hmeljarji storjen velik zgodovinski korak, ki bo pričal zanamcem o ne samo delovnem hmeljarju v hmeljišču, marveč tudi o njegovem kulturno političnem življenju. Zato je prav, da razvoj nošnje pospešimo z dnevi hmeljarjev in z izborom hmeljarske princeze v prihodnje; za pospešitev moške nošnje pa bi bilo prav, da bi našli obliko morda v izbiri najpostavnejšega hmeljarja ali podobno.

Lepo je bilo nekoč, ko so vezla dekleta v dolgih zimskih večerih sebi in fantom nageljne, srčke in križce. In zakaj ne bi vezla mlada hmeljarka hmelja?
Vy

Prosim vse občane, ki imajo uspele posnetke z »Dneva hmeljarjev« ali iz kmetijske proizvodnje, predvsem pa iz proizvodnje hmelja, da mi to sporoče ali pa prinesejo fotografije na vpogled. Fotografije želimo zbrati za dokumentacijsko gradivo.

Urednik



Na zabaviščnem prostoru nad širnimi hmeljniki so se srečevali stari znanci in v vedrem razpoloženju sklepali razne stave



Klen, zdrav, vesel in šegav je rod savinjskih hmeljarjev

FOTOGRAFIJE Z DNEVA HMELJARJEV SI LAHKO OGLEDATE IN NAROČITE DO 20. SEPTEMBRA V UREDNISTVU HMELJARJA NA UPRAVI KK V ŽALCU.

TUBERKULINIZACIJA GOVEJE ŽIVINE

Občinska skupščina Zalec je sprejela Odlok o obvezni tuberkulinizaciji goveje živine na območju občine. Veterinarska postaja Zalec bo zato pričela v jesenskih in zimskih mesecih z razpoznavnim cepljenjem goved. Tuberkulinizacija se bo vršila po hlevih, le v hribovitih predelih se bo vršila po vnaprej določenih dogonskih mestih. Stroške cepljenja, to je 500 S-din po živali, bodo plačevali rejci sami ob priliki cepljenja. Živali, katere bodo ob priliki cepljenja spoznane za bolne, bodo morale biti v doglednem času izločene, s tem pa bodo izločeni tudi stalni viri okužb za ljudi in živali.

Jetika je bolezen ljudi in živali. Povzroča jo bacil tuberkuloze, kateri se najpogosteje naseli v dihalnih in prebavnih organih ter vimenu. Izloča se z izdihanim zrakom, blatom in z mlekom. Za ljudi so posebno nevarne živali, katere boleha na tuberkulozi vimena. Mleko takih živali je nevarno, če uživamo neprekuhanega ali če uživamo razne mlečne proizvode iz takega mleka. V teh primerih ostanejo bacili tuberkuloze živi in kaj lahko povzročijo obolenje. Se posebno je takšno mleko nevarno za otroke.

Poleg tega, da so take živali stalna nevarnost za ljudi, so obenem tudi stalen vir okužb za ostalo govejo živino. Tuberkuloza pri živalih je bolezen s počasnim tokom in slabimi bolezenskimi znaki. Živali hujšajo, kašljajo in slabo napredujejo. Zato bolezen lahko odkrijemo le z razpoznavnim cepljenjem. Bolnih živali zaradi tega, ker so za okolico stalna nevarnost, ne zdravimo, ampak damo v zakol.

Naša skupnost izdaja težke milijone v borbi proti tuberkulozi. Pomislimo samo na stroške fluorografiranja, cepljenja otrok, zdravljenja bolnih ljudi in podobno. Pa vendar vse to ne bi vodilo k zaželenemu cilju, če ne bomo hkrati izločali tudi bolnih živali.

Živinorejci naj z razumevanjem gledajo na to težko in odgovorno delo veterinarjev, ker bo celotna akcija uspela in dosegla svoj cilj le, če bo našla pravilno razumevanje tudi s strani živinorejcev samih.

Veterinar Ocvirk Franc

Združeno podjetje - sodobna oblika integracije

(Nadaljevanje s 6. strani)

V drugem primeru, ko gre za ustanovitev združenega podjetja na podlagi statuta in medsebojnih pogodb, je bistvena reorganizacija v združenem podjetju. V tem primeru se sprejme oziroma spremeni statut obstoječega podjetja in sklenejo pogodbe med podjetjem in organizacijami v sestavu združenega podjetja. Praktično bi to lahko bil primer našega podjetja. Pri obeh oblikah ustanovitve podjetij več organizacij že obstoja. Akt o ustanovitvi zato ni potreben, nadomestijo ga pogodba o spojitvi ali pripojitvi oziroma statut in pogodba. V takih primerih ni potrebno ugotavljati, ali so izpolnjeni splošni in posebni pogoji tehničnega delovarstvenega in sanitarnega značaja itd.

Pravice organizacij v sestavu združenega podjetja se razlikujejo od pravic organizacij v sestavu drugih podjetij. Te organizacije samostojno delijo dohodek, razpolagajo s sredstvi skladov, ki se stekajo vanje iz njihovega dohodka, imajo pri banki svoj žiro račun, sprejemajo svoje pravilnike v okviru statuta podjetja, sprejemajo svoj gospodarski načrt in imajo svoje organe upravljanja. Delavski svet združenega podjetja lahko odredi začasno upravo v primerih, če organizacija ne izvršuje proizvodnje ali drugih pogodbenih obveznosti. Začasna uprava traja največ eno leto kot prisilna uprava, ki jo uvede občinska skupščina.

Organizacije v sestavu podjetja nastopajo navzven samostojno v lastnem imenu in za svoj račun, seveda v skladu s

statutom, načrtom podjetja in sklepi njihovih organov. Enotnost združenega podjetja se kaže v odgovornosti za vse obveznosti. Zaradi terjatev, ki nastanejo do organizacij v združenem podjetju, se upnik vedno obrne najprej na to organizacijo, če ne doseže plačila, potem seže po skupnih sredstvih in celo po sredstvih drugih organizacij v sestavu podjetja. Organizacija, ki je plačala obveznosti za drugo, ima do teh sredstev tako imenovano regresno pravico, to je pravico do povračila izplačanega zneska. Pri uveljavljanju regresne pravice ne pride v poštev sodna pot, temveč se izvrši le direkten prenos sredstev iz računa organizacije pri službi družbenega knjigovodstva na račun regresnega upravičenca.

Za razmerje do družbene skupnosti je zelo pomembna tudi določba zakona, da se lahko odredi stečaj le nad združenim podjetjem, nikdar pa nad organizacijami v sestavu podjetja, čeprav ima lastnost pravne osebe. Tudi v tem se kaže enotnost združenega podjetja.

Iz navedenega izhaja, da gre pri združenem podjetju za sodobno obliko notranje integracije. Obstojajo pa tudi razne mednarodne oblike integracije kot na primer evropska gospodarska skupnost, evropska svobodna trgovinska cona, SEV — svet za vzajemno ekonomsko pomoč in mednarodna trgovinska organizacija GATT, v katero je včlanjena tudi naša država.

Franco Jože
Obrat Mesnine Celje

Razgovor s kooperanti

Z upravnikom obrata Trnava ing. Pugelj Bogdanom sva jo mahnila h kooperantu Ivanu Mahoru v Zakl. Pravkar je vstal s postelje, kamor ga od časa do časa položi neusmiljeni išias.

»Ravno v času, ko je največ in najvažnejše delo, me je moral položiti. Saj še na sušilnico po stopnicah ne morem. Dobro, da imam zanesljivega pomočnika z večletno prakso,« je končal poln ljubezni do kmetije mlad gospodar.

V hlevu sva si ogledala deset pitancev. Omenim naj še, da bo pogodbeno oddal deset ton cvetnika, da ima hmelj pod žičnico, da je kupil vse koristne priključke za Steyer, ki ga ima v najemu.

»Vesela Anton in jaz imava skupno veliko žičnico. Vsega hmelja imam okrog 10.700 sadežev. Obira mi dvaintrideset obiralcev in jaz jim skoraj sproti sušim na šest kvadratni sušilnici,« je povedal kooperant Šlander Anton v Grajski vasi. Njegova sušilnica ima tako močan ventilator, da potegne skozi odprtino rahlo v zrak vržene kobule.

Kljub temu, da ima star hlev, ima v njem pet pitancev. Stali smo na dvorišču, gospodar pa nam je poln idej razlagal, kako

bo prihodnje leto izvedel adaptacijo hleva in skednja. Svetovali smo mu, naj se pogovori z našimi strokovnjaki na razvojnem sektorju.

Mešič Antonu, kooperantu s Polzele je do nedavna stal skedenj prazen. Veliki prostori, v katerih je včasih bila mlatilnica, slama in krma, so bili predeni s pajčevino. Danes je v njih za naše pojme moderno pitališče za piščance.

Ob prihodu na dvorišče sem srečal gospodarja in sosedo Lipča. Bilo je to v dneh tiste hude avgustovske vročine. Odprl je ena vrata pitališča. V prostoru so lepi godni piščanci leno postajali z odprtimi kljuni in povešenimi perutmi.

»Vrata bom pustil odprta in jih bom zamrežil. Naj tudi s te strani pride malo zraka. Kar prav je, da pridejo jutri po piščance. Zaradi vročine nočejo tako jesti, kot bi morali. Pripeljali so mi jih tri tisoč. Najprej sem jih imel v tem prostoru, potem sem jim pa pripravil še sosednji prostor misleč, da bo zadostoval. Priraščali so tako hitro, da sem moral urediti na hitro še tretji prostor. In sedaj, kot vidiš, je naseljenost še skoraj pregosta,« je povzel Anton.

»Kaj pa v prihodnje?« ga povprašam.

»Imam še toliko prostora, da bom lahko vselil okrog pet tisoč piščancev.«

V roke mi je dal petelinčka. Bil je lepo raščen in težak. Postavil sem ga na tehtnico, ki jo ima Tone za kontrolo prirasta vedno pri roki. Zanihala in je obstala na 2,28 kg. Lep prirastek se obeta že na oko.

»Zakaj imajo v napajalnikih tako malo vode?«

»Če bi bilo v napajalnikih preveč vode, bi si piščanci zmočili kljune in potem bi se jim pri jedi prijemala na nje. Z glavo bi otresali in s tem bi se povečal raztres. Uredil si bom dvigalo. Težko je nositi toliko krme po stopnicah,« mi je odgovoril.

Gospodinja pa je povzela: »Nekoč je zmanjkalo vode, pa sem jo morala nositi. Kdo bi si mislil, da te drobne živali toliko popijejo.«

Na poti do sušilnice hmelja smo si ogledali lep hruškov špalir in mlad sadovnjak, ki prehaja v rodnost. Škoda je dreves, ker so jim tu in tam pozeblila debela. Nastale so rane, v njih pa so se naselili razni škodljivci. Več ran je lepo očiščenih in zamazanih s smolo.

Tako bo treba storiti tudi z ostalimi, ker grozi drugače sadovnjaku propad.

Na sušilnici smo se pogovarjali o kvaliteti hmelja in sušenju.

Tavčarjev Franci me je ustavil na Bregu in mi navdušen pripovedoval, da letos obiralke zelo veliko naberejo. Zorn Majda z Velikega Trna pri Krškem ga je nabrala kar devetintrideset škafov v enem dnevu, njena soobiralka Lavrenčič Minka pa trintrideset škafov.

Se skok v Orlo vas, kjer ima Cimperman Josipina zbiralnico mleka. Iz zbirnika je lepo razvidno, da zbere dnevno okrog dvesto litrov mleka. Dolgoletno in vestno zbiralko sem poprosil za priimke takih kooperantov, ki prinesejo dnevno največ mleka. To so: Plaskan Gvido — petinštrideset litrov, Šketa Ani in Leber Jože po trideset litrov, Juhart Ivan — dvajset litrov, Kronovšek Ivan in Petrovc Avgust pa po šestnajst litrov.

V prijetnem kramljanju mi je tovarišica Cimpermanova še povedala, da mleko redno kontrolira s pištolo, da ji morajo nositi vsako mleko ločeno, da z ljudmi nima težav in da se je dela navadila in da ji je všeč.

KOOPERANTI! Redki so vaši prispevki. Kar hrabro svinčnik v roko in mi napišite kaj o vašem delu in dolgoletnih izkušnjah, pa še o čem!

Lepo pozdravljeni!

Urednik



»Suni ga, he?« ponavlja Nande besedo starega Tomaža in stopi bliže z divjimi pogledi.

Stari si obvezuje odpadlo sivo brado in reče:

»Mojster Gropa, te besede mi ne moreš zameriti, jaz te nisem spoznal, ko si tak obril in ostrizen kot kmet in takisto oblečen in mlajši. Nikar mi ne zameri,

9.
Rokovnjaški jezik je imel le za najnavadnejše samostalnike in glagole tuje besede, ki jih je pa slovenski pregibal in sklanjal in mešal s slovenskimi vezniki, pri-slovi in zaimki. Cela množina rokovnjaških besedi, vzeti iz pol razumljene ali največ niti ne razumljene romanščine in germanščine ali pa celo kar od neukih in izmišljenih izrazov, ni bila velika. Vendar je bila dovolj obširna, da je storila govor nerazumljiv onemu poslušalcu, ki ni bil v tem tajnem jeziku poučen, katerega niti vsi rokovnjači niso smeli znati, temveč le izvoljeni ali najzanesljivejši.

mojster Gropa, mi vsi te nismo poznali do zdaj ne, da si naglas po naše spregovoril.«

Nande ali, kakor ga je Tomaž zval, Gropa naglo migne s prstom, naj molče, in nobeden ne zine. Potem se obrne in pripogne do ležečega Blaža ter ga razgleda in pretiplje. Videč, da je popolnoma nezavesten, a močno u-

darjen, reče krčmarju, ki je bil takoj za njim prišel, in enemu rokovnjaču, naj neseta nezavestnega iz izbe v vežo. Potlej se obrne k ostalim trem in reče osorno:

»Kaj sem vam ukazal? Tukaj skoraj v sredi mesta nove poboje napravljati in precej z noži? Ljudi nam ščuvati na krvavi sled, a brez vse potrebe in samo da se pijanemu človeku, kakor je ta, neumno zabavljanje ustavi? Ni ste li ravno prej slišali na trgu, da imamo novega sovražnika, ki se kolne, da vas hoče pobesniti, in razpisuje vaše glave? Posebno ti, Tomaž Velikonja, ki smo te komaj pred urami oteli?«

Vsi molče, kakor zmerjani otroci.

»Že grem, mojster Gropa, a žen sem bil, in glej, ker imam to brado in vso drugo obleko, ne pozna me tu nihče, le Tonček me je spoznal, ki je vedel,« se izgovarja Tomaž.

»Molči! V mestu nimate ničesar iskati brez mojega povelja vi trije!«

Razen konjarja vstaneta oba rokovnjača na odhod. Tonček ukazovatelja vprašaje gleda, da li povelje iti tudi zanj velja. Videlo se mu je skoro, da bi tudi zanj rad ušel oblastnemu možu iz oči,

dasi je vedel, da imata še račun skupaj.

»Stoj!« reče potem Nande in ustavi rokovnjača med vrati. Oba se vrneta. Gropa jima govori:

»Nobeden od vas ne zini nikomur besedice, da smo se tukaj sešli, da ste me videli v tej obleki in kakor sem danes in da ste me slišali s tem imenom zvati, ki se je tu imenovalo. Nikomur, sem rekel! — Ti pojdi, Velikonja počaka.«

Šepavi mlajši odide. Tomaža Velikonjo pa odvede Gropa k steni in mu tiho ukazuje: »Preobleci se, kakor misliš, a pojdi precej na Kolovec, tam se ukradi v hleve in glej, da ponoči od enajstih do dneva izvedeš tistega konja, ki ga oskrbnik danes iz Kamnika prijezdi. Če misliš, da sam tega ne opraviš, vzemi s seboj, kar hočeš. Konja pripelješ potlej do blizu rovske cerkve, tam ga na cesti temu Tončku izročiš. Morda bom jaz sam tam.«

Velikonja odide. Nande se obrne h kobilarju, migne mu, naj gre z njim v kamro, in tam mu reče prijazno:

»Ti si prinesel denarja, ki si ga skupil. Pokaži! Ravno potrebujemo denarjev.«

POŠKODBI JE PODLEGEL

V klavnici obrata Mesnine v Celju se je 24. 8. 1966 ob 7.50 smrtno ponesrečil pri razkosavanju devetnajstletni pomočnik JANEZ PRISTOVNIK iz Slovenskih Konjic. Razkosaval je govedo in pri tem mu je nož spodrknil in se tako nesrečno zaril v desno stegno, da mu je prerezal arterijo. Takoj so mu nudili prvo pomoč in ga prepeljali v celjsko bolnišnico. Izgubil je veliko krvi, zato mu takojšnja transfuzija in poseg kirurga nista mogla pomagati. Čez pet ur je podlegel poškodb.

JANEZA PRISTOVNIKA bomo ohranili v trajnem spominu kot dobrega delavca in tovariša.

Sporočamo, da je nenadoma umrl član kolektiva obrata Vrtnarstvo — traktorist FRANJO TRKNIC.

Dobrega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Kmetijski kombinat Žalec in kolektiv obrata Vrtnarstvo Celje

OGLAS

Sem resen kupec večjega posestva v Savinjski dolini ali ob njenem robu. Moj naslov dobite v uredništvu »Hmeljarja«.

LJUDSKE NAPOVEDI

Ce Matej je ves vedren, bo prijetna še jesen.
Tilen megljen, grda jesen.

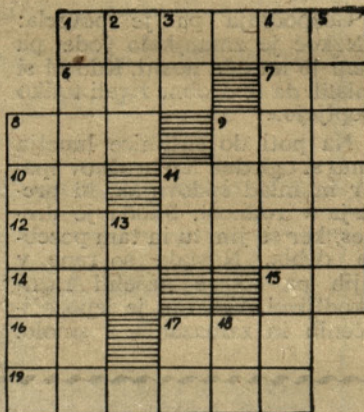
MALA KRIŽANKA

Vodoravno:

1. popravljalec streh, 6. velika nemška reka, 7. predlog, 8. avtobusno podjetje v Ljubljani, 9. naš znani partizanski pesnik (Matej), 10. ljudska skupščina (kratica), 11. cape, cunje, 12. prebivalci otokov, 14. pojav na vodi, 15. dva samoglasnika, 16. prva in četrta črka abecede, 17. ptica pevka, 19. pripadnik nacizma.

Navpično:

1. vrsta žabe, 2. živalski organ, 3. osebni zaimsek, 4. sloga, bratstvo, 5. rumunsko mesto blizu madžarske meje, 8. pripadnik slovanskega naroda, 9. kača velikanka, 11. zaporedna soglasnika v abecedi, 13. pijača starih Slovanov, 17. avtomobilska oznaka za Kičevo, 18. središče vrtenja.



PREGOVORI

Kdor z gnojem varčuje, se mu slabo vračuje.

Ako ne vidiš dna, ne brodi po vodi.

UGANKA

Ce sem brez sadu v jeseni, zame se nihče ne zmeni; ko pa sadja poln stojim, v rebra kamenja dobim.

(qaro)



Hudomušneži pravijo, da je bilo letos v gozdovih več gobarjev kot gob kljub gobovemu letu

ALI ŽE VESTE...

— da se je vrsta strokovnjakov v zagrebškem inštitutu za plemenjenje in proizvodnjo rastlin ukvarjala z najrazličnejšimi križanci visokorodnih sort pšenice. Vzgojili so sorte »Zdravka«, »Ha 305/1, H-59 in H 257«, ki obetajo sto centov pridelka na hektar;

— da je na gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprt XII. mednarodni sejem vin, žganih pijač, sadnih sokov in opreme le do 4. septembra 1966.

— da je v Grčiji porasla lani proizvodnja piva kar za 44,3% od 416.980 hl v letu 1964 na 598.840 hl v lanskem letu,

— da bo že ta mesec pričel poskusno delo mehano-grafski center našega kombinata v Žalcu,

— da je bil od 11. do 14. avgusta kongres EHB v Prahi,

— da je bilo v prvem polletju na naših farmah namolženo 1.251.732 litrov mleka,

— da v Založah poskusno krmijo teleta po novi tehnologiji tako, da dvajset dni staro tele odstavijo in prično takoj krmiti z laktanom,

— da so si Gotoveljčani uredili lepo in široko asfaltirano cesto,

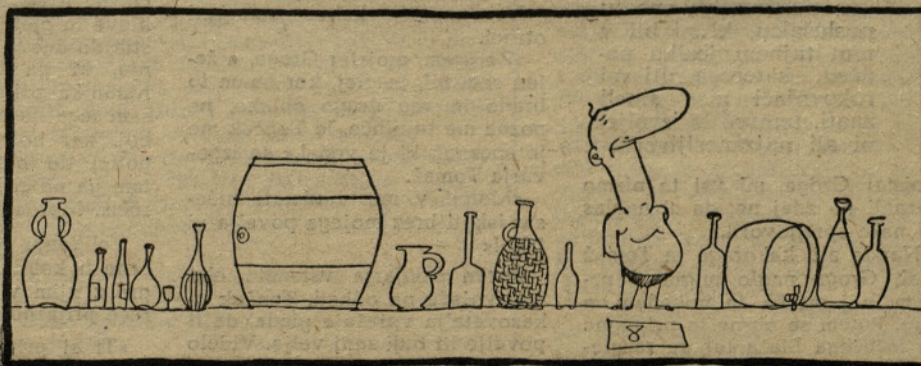
— da je pivovarna v Laškem prodala v vročih avgustovskih dneh tudi nad 100.000 litrov piva dnevno, letos pa bo zvarila nad 17.000.000 litrov piva,

— da sta si uredila obrata Sempeter in Braslovče moderni navlaževalni napravi za hmelj.

— da si ureja farma Podlog lep hlev za teleta poleg že skoraj dokončane porodnišnice.

Nevarna grožnja

XII. RAZSTAVA VINSKE EMBALAŽE



— Ali naj vam kosti ven pobrem ali samo razsekam?